

Eläinlääkintähuollon suunnitelma vuosille 2026–2028

Keurusselän ympäristölautakunta 10.12.2025

Eläinlääkintähuollon suunnitelma vuosille 2026–2028	1
1 Johdanto.....	4
1.1 Valvontasuunnitelman tarkoitus ja lainsäädännöllinen tausta.....	4
1.2 Suhde muihin ohjelmiin	5
1.3 Eläinlääkintähuoltojärjestelmän yleiskuvaus ja tehtävät	5
1.4 Kunnan suunnitelma	6
2 Voimavarat	6
2.1 Henkilöresurssit, vastuualueet ja työnjako	6
2.2 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen	8
3 Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen	8
3.1 Yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut	9
3.2 Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu	9
3.3 Palvelujen järjestämisvastuut.....	10
3.4 Eläinlääkäripalvelujen saatavuus ja tavoitteet	10
3.5 Toimintaedellytykset eläinlääkäripalvelujen tuottamiseen	11
3.6 Kiireellinen eläinlääkäriapu	12
3.7 Eläinterveyskäynnit	13
3.7 Eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu	14
3.8 Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluja koskeva avoimuus- ja raportointivelvollisuus.....	15
3.9 Järjestämisvastuuta täydentävät eläinlääkäripalvelut	15
3.10 Eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu	16
4 Valvontatehtävien järjestäminen	17
4.1 Eläinten terveyden valvonta.....	18
4.1.1 Eläintautien torjunta ja eläintautivalmius.....	19
4.1.2 Eläintautien ilmoittaminen.....	20
4.1.3 Eläintauteja tutkivat laboratoriot.....	21
4.1.4 Pakollinen zoonosivalvonta ja vapaaehtoinen Maedi-visna/CAE-terveysvalvonta	21
4.1.5 Vesiviljelylaitosten valvonta, eläintautien seuranta ja vapaaehtoinen BKD-taudin terveysvalvonta	22
4.1.6 Eläinten keinollinen lisääminen.....	22
4.1.7 Muu eläintautivalvonta ja seuranta	23
4.2. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta	23

4.3. Eläinten lääkitsemisen valvonta	25
4.4 Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti.....	25
4.4.1 Sisämarkkinakauppa	25
4.4.2 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin.....	27
4.4.3 Tuonti EU:n ulkopuolelta ja Komission asetuksen 2017/625 luvun V jakson II mukainen valvonta	27
4.5 Eläinten hyvinvoinnin valvonta	27
4.5.1 Epäilyyn perustuva eläinten hyvinvoinnin tarkastus	28
4.5.2 Luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta	29
4.5.3 Eläinkuljetukset.....	29
4.5.4 Teurastamot.....	29
4.6 Eläimistä saatavat sivutuotteet	29
4.6.1 Sivutuotelaitosten valvonta	30
4.6.2 Sivutuotteita käyttävien ja hävittävien toimijoiden valvonta	30
4.7 Ehdollisuuden valvonta	31
5 Seuranta, arviointi ja raportointi.....	31
Liitteet.....	36
Liite 1 Eläinlääkintähuollon painopisteet	36
Liite 2 Resurssitarpeen kartoitus.....	37
Liite 3 Maksut 1.1.2026 alkaen	41

1 Johdanto

Tämä suunnitelma on osa Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston ympäristöterveydenhuollon, jäljempänä Keurusselän ympäristöterveys, valvontasuunnitelmaa. Järjestäjä eli kunta laatii suunnitelman järjestämistään eläinlääkäripalveluista, joka sisältää tiedot järjestämisvastuun piiriin kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksista. Lisäksi järjestäjä laatii suunnitelman eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan eläinlääkintähuoltolain mukaisesti. Suunnitelman perusvaatimukset on asetettu eläinlääkintähuollon valtakunnallisessa ohjelmassa (EHO 2026-2028).

Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat tuotantoeläintilojen määrän edelleen jatkuva väheneminen ja tuotantoeläinten keskittyminen yhä suurempiin yksiköihin. Tuotantoeläinten terveydenhuollon merkitys kasvaa edelleen, mikä muuttaa myös eläinlääkäreiden työnkuvaa akuutista sairaanhoidosta suunnitelmallisen ennaltaehkäisevän työn suuntaan. Lemmikit ovat tämän päivän yhteiskunnassa perheenjäsenen asemassa ja niiden kotimainen ja kansainvälinen kauppa on vilkasta. Siten lemmikkeihin kohdistuville eläinlääkäripalveluille asetetaan yhä suurempia odotuksia ja vaatimuksia. Hevostaloudella on yhä kasvava rooli eläinlääkäripalvelujen käyttäjänä sekä elinkeino- että harrastetoimintana.

1.1 Valvontasuunnitelman tarkoitus ja lainsäädännöllinen tausta

Ruokaviraston laatiman eläinlääkintähuollon valtakunnallisen suunnitelman (EHO) tavoitteena on tehostaa ja yhdenmukaistaa eläinlääkintähuoltolaissa tarkoitettua eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa sekä ohjata eläinlääkäripalveluiden järjestämistä. Tarkoituksena on lisätä valvonnan suunnitelmallisuutta, tehokkuutta ja laatua ohjaamalla valvontasuunnitelmien laatimista aluehallintovirastoissa ja kunnissa. Tavoitteena on yhtenäistää valvontakäytäntöjä ja varmistaa toiminnanharjoittajien samanarvoinen asema suhteessa valvontaan. Suunnitelma sisältää eläinlääkäripalveluiden saatavuutta ja laatua koskevat yleiset tavoitteet. Suunnitelmalla pyritään varmistamaan, että vastuutahot varaavat riittävät resurssit valvontatehtäviin ja eläinlääkäripalveluihin. Suunnitelma on suorien lainsäädäntölainauksia lukuun ottamatta Ruokaviraston ohje, joka ei ole oikeudellisesti sitova.

Kunnallisessa valvontasuunnitelmassa varmistetaan eläinlääkintähuollon järjestyminen eläinlääkintähuollon valtakunnallisessa suunnitelmassa (EHO) asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Eläinlääkintähuoltolain soveltamisalaan kuuluvasta valvonnasta säädetään lisäksi elintarvikelaissa, eläintautilaissa, eläinten hyvinvointilaissa, eläinten kuljetuksesta annetussa laissa, eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa, sivutuotelaissa, maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa.

Vuodelle 2026 on valtakunnallisessa suunnitelmassa asetettu kunnalle painopisteeksi uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimusten toteutumisen eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä.

1.2 Suhde muihin ohjelmiin

EHO on osa valvonta-asetuksen mukaista elintarvikeketjun monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa (VASU) ja ympäristöterveydenhuollon yhteistä valtakunnallista valvontaohjelmaa (Ymppi-ohjelma). VASU kattaa koko elintarvikeketjun valvonnan ja sisältää toimintaympäristön ja valvontajärjestelmien kuvaukset sekä valvonnan strategiset tavoitteet. Ymppi-ohjelma ohjaa koko ympäristöterveydenhuollon valvontaa ja siinä asetetaan ympäristöterveydenhuollon valvonnan yhteiset tavoitteet. Ymppi-ohjelmassa ovat mukana terveydenhuoltolaissa (1326/2010) määritellyt ympäristöterveydenhuollon toimialat: terveydensuojelu, elintarviketurvallisuus, tupakkavalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Elintarvikkeiden alkutuotannon ja turvallisuuden valvonta on osa eläinlääkintähuoltoa, mutta ne eivät sisälly tähän ohjelmaan. Elintarvikevalvonnan ohjelma, entinen EVO, on osa VASUa.

1.3 Eläinlääkintähuoltojärjestelmän yleiskuvaus ja tehtävät

Ruokavirasto ohjaa ja valvoo eläinlääkintähuoltolain (285/2023) ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Ruokavirasto suorittaa eläinlääkintähuoltoon liittyvää valvontaa kuten otantaan perustuvia eläinsuojelutarkastuksia, ehdollisuuden valvontaa, lääkitsemislainsäädännön valvontaa, eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevaa valvontaa ja omaehtoisesti tai kunnan valvontaviranomaisen pyynnöstä kriittisiä eläinsuojelutehtäviä. Ruokavirasto ohjaa kunnaneläinlääkäreitä lakisääteisesti vastustettavien eläintautien torjunnassa, vastaa alueen eläintautivalmiudesta ja osallistuu tautitilanteiden hoitoon vakavissa eläintautitilanteissa apunaan erityiskoulutuksen saaneet valmiuseläinlääkärit.

Paikallistasolla eläinlääkintähuollon suunnittelu ja toteutus tehdään ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueilla. Yhteistoiminta-alue voi muodostua yhdestä tai useammasta kunnasta.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston yhteistoiminta-alue muodostuu Keski-Suomen alueen kuntien Keuruu ja Jämsä sekä Pirkanmaan alueen kuntien Virrat, Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Kuhmoinen kanssa. Keuruun kaupunki toimii yhteistoiminta-alueella eläinlääkintähuollon järjestäjänä, joka järjestää valtion vastuulla olevien eläintautien vastustamista ja eläinten hyvinvointia koskevien tehtävien hoitamisen.

Kunnalle maksetaan näistä valvontatehtävistä todellisia kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista. Kunnat järjestävät merkittävän osan eläinlääkäripalveluista kuten eläinlääkintähuoltolain edellyttämän peruseläinlääkäripalvelun arkipäivisin sekä kiireellisen eläinlääkäriavun kaikkina vuorokaudenaikoina.

Eläinlääkäripäivystys järjestetään suurelaimiä koskien yhteistyössä Laukaan ympäristötoimen, Jyväskylän ympäristöterveyden sekä Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluiden kanssa. Pieneläinpäivystyksen järjestämisessä yhteistyössä on edellä mainittujen kanssa. Eläinlääkintähuoltolain keskeisenä tavoitteena on lisätä ennaltaehkäisevää toimintaa eläinlääkintähuollossa ja peruseläinlääkäripalvelun osana järjestää tuotantoeläinten terveydenhuoltopalveluja kysyntää vastaavasti.

Yksityiset eläinlääkäripalvelut kohdistuvat pääasiassa pieneläimiin ja hevosiin, mutta myös tuotantoeläimiä hoitavien yksityisten määrä on lisääntynyt. Yksityiset palveluntarjoajat vastaavat suurelta osin erikoiseläinlääkäritason palveluista.

1.4 Kunnan suunnitelma

Suunnitelmassa kuvataan tiedot järjestämisvastuun piiriin kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta.

Suunnitelmassa kuvataan miten kunnaneläinlääkärille määrättyjen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatehtävien hoito on alueella järjestetty.

Suunnitelmassa esitetään valvontakohteet, hyväksymismenettelyt, tarkastusten suunnittelu ja toteutus, näytteenotto, hallinnolliset pakkokeinot sekä valvonnan toteutumisen seuranta ja raportointi.

Suunnitelman avulla kunta pyrkii järjestämään eläinlääkäripalvelut eläinlääkintähuoltolain vaatimusten mukaisesti.

Vuonna 2026 käynnistyvä aluehallintouudistus tuo merkittäviä muutoksia eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan; aluehallintovirastojen tehtävät tällä sektorilla siirtyvät Ruokavirastoon ja ELY-keskuksista tulee elinvoimakeskus. Uusien organisaatioiden käynnistysvaiheessa ei eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnalle aseteta varsinaisia painopisteitä vaan pyritään varmistamaan perustehtävien mahdollisimman häiriötön hoito. Keskusviranomaisen asettamat painopisteet ja näiden edellyttämät toimenpiteet vuodelle 2026 ovat liitteessä 1.

Kunnan suunnitelmassa on esitetty painopisteiden huomiointi käytännön työssä.

2 Voimavarat

2.1 Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako

Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa 1.1.2009. Keuruun ympäristölautakunnan alaisella Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistolla on yhdeksän kaupungineläinlääkärin virkaa, joista kaksi on valvontaeläinlääkärin virkaa. Valvontaeläinlääkärin viroista toinen on perustettu syksyn 2025 aikana, mutta virkaa on ajatus täyttää alustavasti vain määräaikaaisesti vuonna 2026. Uusi valvontaeläinlääkärin virka mahdollistaa eläinsuojeluvalvonnan resurssien riittävyuden ja mahdollisen resurssilisäyksen tarpeen vaatiessa. Yksi yhteistoiminta-alueen kaupungineläinlääkärin viroista on sijaistavan kaupungineläinlääkärin, jonka tehtävänkuvaan on sisällytetty 0,4 htv:ta valtion valvontatehtäviä. Valtion tehtävien määrää on jouduttu sijaistavan kaupungineläinlääkärin osalta lisäämään sekä vuonna 2024 että 2025. Valvontaeläinlääkärin virka Keurusselän yhteistoiminta-alueella on mahdollistanut eläinsuojeluvalvonnan tehostamisen sekä jäävittömän hoitamisen. Kaupungineläinlääkärin viroista 6,5 ja valvontaeläinlääkärin virka ovat vakituisesti täytettyinä. Puolikkaaseen, täyttämättä olevaan kaupungineläinlääkärin virkaan, on otettu määräaikaaisia sijaisia ja se tullaan täyttämään vuoden 2027 alusta alkaen.

Eläinlääkintähuollon palvelut tuotetaan omalla henkilöstöllä ja lemmikkieläinpäivystyksen järjestämistapa on ostopalvelu. Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston praktikkoeläinlääkärit tuottavat eläinlääkäripalvelut hyöty- ja lemmikkieläimille virka-aikana. He vastaavat myös hyötyeläinpäivystyksestä. Vastaava ympäristöterveystarkastaja hoitaa eläinlääkäreiden henkilöstöhallinnollisia tehtäviä. Hänen poissa ollessaan eläinlääkäreiden henkilöstöhallinnollisia tehtäviä hoitaa ympäristöterveyspäällikkö. Sijaistava kaupungineläinlääkäri osallistuu Jämsästä käsin lemmikki- ja hyötyeläinten hoitamiseen silloin, kun hän tehtävänkuvansa mukaisesti sijaistaa jotakin kaupungineläinlääkäreistä. Sijaistava kaupungineläinlääkäri osallistuu myös hyötyeläinpäivystykseen sijaistarpeen mukaisesti.

Ympäristöterveyspäällikkö yhdessä eläinlääkinnän henkilöstöhallinnosta vastaavan kanssa huolehtivat eläinlääkintähuollon henkilöstöasioista, resursseista sekä työnjaosta. Valvontaeläinlääkäri yhdessä sijaiseläinlääkärin kanssa huolehtii eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaisista valvontatehtävistä. Sijaistava kaupungineläinlääkäri vastaa viennin valvonnasta elintarvikevalvonnassa eläinperäisiä elintarvikkeita valmistavien laitosten osalta. Eläintautilaissa (76/2021), eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015), laissa eläinten hyvinvoinnista (693/2023), eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006), eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014) ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa (1069/2021) määrätyt valvontatehtävät ovat ensisijaisesti valvontaeläinlääkäriillä tai sijaiseläinlääkäriillä. Myös kaupungineläinlääkärit osallistuvat tarvittaessa valvontatehtävien toteutukseen jääviysnäkökohdat huomioiden. Eläinlääkintähuollon toimistotehtävistä vastaa toimistonhoitaja.

Valvontamäärät ja resurssitarve ovat liitteessä 2.

2.2 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Keuruun kaupunki työnantajana huolehtii, että kunnaneläinlääkäriin virkaan valitaan tehtävään päteviä henkilöitä. Virkasuhteeseen tulevien eläinlääkärien osalta ammatinharjoittamisoikeus tarkastetaan Ruokaviraston ylläpitämästä avoimesta eläinlääkärirekisteristä. Kunnaneläinlääkäriin virkaan edellytetään tutkintoon perustuvan ja erikseen myönnetyn pätevyyden lisäksi, että tehtävään valittavalla henkilöllä on riittävästi osaamista tehtävien hoitoon.

Eläinlääkintähuollossa noudatetaan Keurusselän ympäristöterveyden eläinlääkinnän koulutussuunnitelmaa. Esihenkilölle suunnatut pyynnöt koulutukseen pääsystä tehdään Keuruun kaupungin web-tallennus -järjestelmässä, joka toimii koulutusrekisterinä. Koulutuksiin osallistuminen mahdollistetaan talousarvioon varatuilla koulutus määräaikoilla ja ennakoimalla koulutuksiin osallistuminen riittävän ajoissa, jolloin sijaisrekrytointiin jää aikaa. Ammattitaitoa pidetään yllä sekä kliinisen eläinlääketieteen suhteen, että osallistumalla alueellisen ja keskusviranomaisen tarjoamiin koulutukseen virkatehtävien osalta, mikä koskee erityisesti valvontaeläinlääkärejä. Kaikille kunnaneläinlääkäreille tarjotaan mahdollisuus osallistua vähintään kahdeksaan koulutuspäivään vuodessa.

Eläinlääkintähuollon perehdyttäminen: kaikilla eläinlääkäreillä ml. sijaiset, on pääsy eläinlääkintähuollon teams-kansioon. Kansiossa on ohjeistuksia viranhoitoon liittyvissä käytännön asioissa. Perehdyttämisessä on pyritty ohjaamaan virkatehtävissä olevia tilanteissa, joissa virkatehtäviin perehtynyttä valvontaeläinlääkäriä ei ole paikalla.

Muiden kuin pieneläinpäivystyksen osalta palautteen eläinlääkäripalveluista ja korvauspyynnön käsittelee Keurusselän ympäristön - ja terveydensuojelutoimisto, joka pyytää tarvittaessa lausunnon Eläinlääkintävahinkolautakunnalta. Keuruun kaupungilla on vastuuvakuutus, joka kattaa henkilövahingot, varallisuusvahingot sekä esinevahingot suuremmissa tapauksissa.

Jyväskylän kaupunki vastaa Keski-Suomen yhteisen lemmikkieläinpäivystyksen järjestäjänä ostopalvelun tarjoajan osalta osaamisen ja pätevyyden varmistamisesta sopimuksen mukaisesti.

3 Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

Uuden eläinlääkintähuoltolain 9 §:ssä määritellään eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuus. Järjestämisvastuun laajuus määräytyy ensi sijassa alueellisten tarpeiden perusteella. Kukin järjestäjä järjestää alueellaan lain 8 §:ssä mainitut palvelut ainakin elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävillä eläimillä ja lisäksi kiireellinen eläinlääkäriapu kaikille eläimille. Muiden 8 §:n mukaisten palvelujen järjestämistarpeesta tehdään arvio järjestäjittäin. Tavoitteena on taata näiden palvelujen riittävä ja kohtuuhintainen alueellinen saatavuus sekä turvata muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukainen hoito.

3.1 Yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut

Eläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläimen terveydentilan sekä sairauksien toteamista ja todistamista, eläinlääkäriavun antamista ja eläinlääkinnällisten todistusten antamista, eläimen pitämistä hoidettavana eläinlääkäriavun antamista taikka siihen liittyvää tutkimusta varten, toimenpiteitä eläimen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi, ennalta ehkäisevää terveydenhuoltotyötä sekä eläimen lopettamista.

Yhteistoiminta-alueen eläinlääkintähuollon järjestämisvastuuseen sisällytetään 8 §:n mukaiset palvelut kokonaisuudessaan kaikille eläimille, koska ne ovat tarpeen oman palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämisen sekä muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamiseksi.

Maksutonta puhelinneuvontaa kotieläinten terveyteen ja sairauksiin sekä eläintenpitoon ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa on mahdollista saada kaupungineläinlääkäreiltä kaikkina arkipäivinä. Puhelinneuvonta ja ajanvaraus vastaanotolle pyritään antamaan pääasiassa puhelinaikana arkaamuisin klo 8.00–9.00. Eläinten hyvinvointia ja eläintautiepäilyjä koskevaa ilmaista neuvontaa antavat lisäksi virka-aikana valvontaeläinlääkärit. Kunnan- ja valvontaeläinlääkäreiden yhteystiedot on julkaistu valvontayksikön internetsivuilla.

Kiireelliset akuutin eläinlääkäriavun tarpeessa olevat suurelänpotilaat pyritään hoitamaan välittömästi ajanvarauspotilaiden lomassa tai tarpeen mukaan ajanvarauspotilaiden aikoja siirtäen. Yhteistoiminta-alueella on osittain otettu käyttöön suur- ja pieneläinjaottelu, joka mahdollistaa parempaa työsuunnittelua sekä eläinlääkäriin työn kuormituksen vähentymistä. Maakunnallisella suurelänpäivystysalueella kukin praktikkoeläinlääkäri päivystää vuorollaan joka 5. päivystysvuoron. Suurelainten päivystysnumero palvelee arkisin klo 16–08, viikonloppuisin perjantaista klo 16 aina maanantaihin klo 8 asti sekä juhlapyhinä edellä mainittuina aikoina. Eläinlääkärit kirjautuvat päivystykseen kaupungin puhelunohjausjärjestelmän kautta.

3.2 Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu

Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun määrittämiseksi ja alueellisen palveluntarjonnan kartoittamiseksi on Keurusselän alueella koottu tiedot yhteistoiminta-alueella ja sen lähialueella toimivista yksityisistä eläinlääkäripalveluiden tuottajista Elte-eläinlääkäripalvelujärjestelmästä sekä yritysten verkkosivuilta ja sosiaalisen median sivuilta.

Keurusselän ympäristöterveyden kunnissa tai lähialueella on saatavilla yksityisten eläinlääkäreiden perus- ja erikoiseläinlääkäripalveluita yksityisillä klinikoilla. Toimijat ovat pääsääntöisesti pieniä. Alueella on myös tarjolla yksityisiä palveluja suurelaimille, mutta vain rajatuin osin sekä terveydenhuollon puitteissa.

Kartoitetulla alueella toimii yhteensä noin seitsemän yksityistä eläinlääkäripalvelujen tuottajaa. Toimijoiden koko vaihtelee, suurin osa on yhden tai kahden eläinlääkärin klinikoita. Osa yksityisistä toimijoista tarjoaa palveluja pieneläimille muutamana päivänä viikossa iltaisin. Viikonloppuisin palveluja alueella ei tarjoa yksityiset toimijat.

Eläinlääkäripalveluita on alueella tarjolla pienikokoisille seura- ja harrastuseläimille sekä hevosille arkena päiväaikaan. Yksityisillä eläinlääkäriasemilla on samankaltainen laaja peruseläinlääkäripalveluvalikoima kuin kunnaneläinlääkärin vastaanotoilla, joka sisältää muun muassa rokotuksia, tavanomaisten tulehdus- ja aineenvaihduntasairauksien hoitoa, tuki- ja liikuntaelinsairauksien tutkimuksia ja hoitoa, näytteenotto- ja kuvantamispalveluita, kastraatio- ja sterilisaatioleikkauksia ja perustason hammashoitoa. Lisäksi osalla klinikoista on tarjolla erikoistasoisia eläinlääkäripalveluita, kuten esimerkiksi erityisosaamista vaativaa kirurgiaa, hammastoimenpiteitä sekä erityisosaamista ja -laitteistoa vaativaa kuvantamispalvelua. Tuotantoeläimille ja pitopaikoissa pidettäville muille eläinlajeille palveluntarjontaa on jonkin verran, mutta sitä on vähän saatavilla kiireisille tapauksille.

Yhteistoiminta-alueen palveluvalikoimaan kuuluu täydentävinä palveluina kuvantamistutkimukset; lisääntymiseen liittyvät tarkastukset; tutkimukset ja hoito muille kuin elintarviketuotantoeläimille; vähäiset kirurgiset toimenpiteet; leikkaushoito hätätilanteissa; kastraatiot muillekin eläinlajeille kuin 8 §:n mukaiset; ulkopaikkakuntalaisten eläimille perus- ja täydentävienpalvelujen sekä kiireellisen avun antaminen; elintarviketuotantoeläinten pitopaikkojen eläinten terveyden- ja sairaanhoito, mikäli sijaitsevat yhteistoiminta-alueen ulkopuolella; muut kuin erikoiseläinlääkäripalvelut resurssien puitteissa.

3.3 Palvelujen järjestämisvastuut

Järjestäjä voi tuottaa 9 §:ssä tarkoitetut eläinlääkäripalvelut itse tai tehdä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa sopimuksen kyseisten palvelujen tuottamisesta. Järjestäjän tulee huolehtia, että sopimuksen tekeminen ei vaaranna järjestäjän tässä laissa säädettyjen tehtävien asianmukaista hoitamista sopimuksen voimassaolon aikana tai sen päättyessä. (EiHL 12 §)

Keurusselän ympäristöterveyden alueella 9 §:ssä tarkoitetut eläinlääkäripalvelut tuotetaan itse. Kiireellinen pieneläinten eläinlääkäriapu ostetaan päivystysaikana. Ostopalvelusopimuksen laadinnasta ja toimijan valvonnasta vastaa Jyväskylän kaupunki.

3.4 Eläinlääkäripalvelujen saatavuus ja tavoitteet

Nykyisellä kaupungineläinlääkärien henkilöstömäärällä pystytään tuottamaan tarvittavat eläinlääkäripalvelut sekä hyötyeläimille että muille eläimille yksityisten palveluntuottajien ohessa. Kiireellisen eläinlääkäriavun tavoitteena on, että apua on kaikkina vuorokaudenaikoina saatavissa kolmen tunnin sisällä. Valtakunnallisen tavoitteen mukaan 90 %:ssa tapauksista päivystävän eläinlääkärin matka eläinten

pitopaikkaan tai eläimen omistajan matka pieneläinvastaanotolle on alle sata kilometriä. Tämä tavoite toteutuu yhteistoiminta-alueella.

Jos avun tarve ei ole kiireellinen, pitopaikkakäynti- tai vastaanottoaika tulisi valtakunnallisen tavoitteen mukaan järjestyä kahden viikon sisällä tilauksesta. Kiireettömät terveydenhuolto- ja massatyökäynnit, sekä terveille eläimille suoritettavat leikkaukset olisi lomakauden ulkopuolella voitava varata alle kolmen viikon ja lomakaudella alle kuuden viikon sisällä yhteydenotosta. Jos asiakas haluaa palvelut nimetyltä eläinlääkäriltä, tai jos asiakkaalla on toiveita esim. vastaanottoajan suhteen, voivat jonotusajat olla pidemmät. Hyvänä palvelutasona voidaan väestötiheillä alueilla pitää eläinlääkäripalvelun järjestämistä siten, että pääosa asiakkaista saa palvelun alle viidenkymmenen kilometrin etäisyydeltä. Tämä palvelutaso toteutuu yhteistoiminta-alueella.

3.5 Toimintaedellytykset eläinlääkäripalvelujen tuottamiseen

Keurusselän ympäristöterveyden alueella eläinlääkäripalveluita tuotetaan jokaisessa kunnassa, jossa on oma vastaanotto. Kahdella vastaanotolla on mahdollista työskennellä kahden eläinlääkärin yhtä aikaa.

Vastaanotot on varustettu asianmukaisesti. Toimitiloihin kuuluvat vastaanottotilat sekä toimistohuoneet, riittävät varastotilat ja yhdellä vastaanotolla lämmin autotalli. Huoneenlämmössä, viileässä ja jääkaappilämpötilassa säilytettäville lääkkeille ja muille tarvikkeille on omat varastotilansa. Pieneläinpraktiikassa varusteisiin kuuluu ultraäänilaitte, eläinvaaka, säädettävät toimenpide- ja leikkauspöydät sekä valaisimet ja kaikki normaalit tutkimusvälineet sekä instrumentit. Tiloissa on myös pakastin kuolleiden/lopetettujen pieneläinten säilyttämiseen. Instrumenttien pesu ja desinfiointi sekä työvaatteiden pesu ja kuivatus on järjestetty asianmukaisesti jokaisessa vastaanottotilassa eläinlääkäreiden toimesta.

Jokaisella suurelänpraktiikkaa tekevillä praktikkoeläinlääkäreillä on käytössään ultraäänilaitte, hevosen hammasvälineet, pulttipistooli sekä kaikki normaalit synnytysapuun sekä peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkärinavun edellyttämään kirurgiaan tarvittavat instrumentit.

Mänttä-Vilppulan vastaanotolla on mahdollisuus lyhytaikaiseen asumiseen.

Kaikissa toimipisteissä tilat soveltuvat pieneläinten vastaanottoon, tiloihin sisältyy odotushuone tai -tila, riittävä määrä toimenpide- ja leikkaushuoneita sekä tarvittaessa potilaiden pesuun soveltuvat tilat. Kunta huolehtii toimitilojen säännöllisestä ja riittävästä siivouksesta ja kunnossapidosta sekä jätehuollosta, johon sisältyy vanhentuneiden lääkkeiden sekä käytettyjen ruiskujen, neulojen ym. hävittäminen.

Yhteistoiminta-alueella ei ole käytettävissä kunnan järjestämissä tiloissa hevosia varten pakkopilttuuta tai tilaa hevosien kaatamiseen. Hevospotilaat voidaan tarvittaessa lähettää yksityisille hevosklinikoille ja päivystysaikana Yliopistolliseen Hevossairaalaan.

Mänttä-Vilppulan eläinlääkärin vastaanottotilassa on vartiointi ja murtosuojaus. Murtosuojaus löytyy myös Keruun vastaanotolta. Kaikissa vastaanottotiloissa tilat ovat vähintään kahden lukon takana.

Kaikilla eläinlääkäreillä on käytössään ajanmukaiset atk-laitteet ohjelmineen sekä tietoliikenne- ja puhelinyhteydet. Yhteistoiminta-alueella kaikkia eläinlääkäreitä koskeva potilasrekisteri on järjestetty sähköistä potilastietojärjestelmää, KliniQ-eläinlääkäriohjelmistoa, hyödyntäen. Järjestelmään on mahdollista ottaa käyttöön ajanvarausjärjestelmä.

3.6 Kiireellinen eläinlääkäriapu

Kiireellistä eläinlääkäriapua annetaan kaikille järjestäjän alueella oleville kotieläimille, jollei voida pitää olosuhteisiin nähden kohtuullisena, että eläin viedään saamaan eläinlääkäriapua järjestämisvastuussa olevan järjestäjän alueelle. Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat toimenpiteet, joiden suorittamisella voidaan poistaa tai olennaisesti lievittää eläimelle aiheutuvaa kipua, tuskaa tai kärsimystä. Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat akuutisti sairaiden eläinten perustutkimus ja vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Kiireellisen eläinlääkäriavun tavoitteena on ensiaputyypinen toiminta, jolla pyritään hoitamaan eläimen henkeä ja hyvinvointia uhkaavat tapaukset ja varmistamaan, että potilaan tila ei kohtuuttomasti heikkene sen odottaessa virka-aikana annettavia palveluja. Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat muun muassa nautojen poikimahalvaushoidot, hevosten konservatiiviset ähkyhoidot, eri kotieläinten akuutit tulehdus- ja kiputilat, ompelua vaativat haavat, sokin hoito ja synnytysapu. Keisarileikkaus täytyy pystyä suorittamaan naudalle, lampaalle, vuohelle ja kissalle. Eläinten lopettaminen eläinsuojelullisin perustein kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriapuun.

Keurusselän alueella järjestetään vakinaisesti tai tilapäisesti olevia kotieläimiä varten kiireellistä eläinlääkäriapua pien- ja suureläimille kello 8–16. Kello 14–16 suureläimiä päivystävä eläinlääkäri ottaa vastaan päivystysalueen kiireelliset tapaukset hoitaakseen, ennen varsinaisen suureläinpäivystyksen alkua. Pieneläinpäivystys järjestetään ostopalveluna.

Mikäli eläinlääkäriresurssi virka-aikana on normaalia matalampi eläinlääkärien poissaolojen vuoksi, kiireettömän hoidon antamista vähennetään.

Suureläinpäivystys

Eläinlääkäripäivystys on virka-ajan ulkopuolella kello 16–08, viikonloppuisin ja pyhäpäivinä. Päivystys järjestetään lähikuntien kesken maakunnallisen eläinlääkärisopimuksen mukaisesti. Hyöty- ja pieneläinpäivystys järjestetään eriytettynä. Kaupungineläinlääkärit vastaavat hyötyeläinpäivystyksestä. Maakunnallisella alueella (ns. eteläinen Keski-Suomi) on kolme eri päivystysaluetta. Alueella päivystää yhtäaikaaisesti kolme päivystävää eläinlääkäriä. Eläinlääkärien päivystystiheys on Keurusselän alueella 1/5 eli joka 5. päivystysvuoro. Päivystäjät ja päivystysvuorot on kirjattu yhteiseen päivystyskantaan, jonne kullakin päivystäjällä ja

hallinnon henkilöllä on käyttöoikeus. Suureläinpäivystykseen soittaminen on maksullista. Jyväskylän kaupungin ympäristöterveys vastaa päivystysvuorojen jakamisesta, päivystyskannan ylläpidosta sekä kerää maksut päivystyspuhelimesta.

Pieneläinpäivystys

Pieneläinpäivystyksen hallinnointi- ja järjestämisvastuu on maakunnallisen päivystyssopimuksen mukaisesti Jyväskylän kaupungilla. Pieneläinpäivystysalue kattaa koko Keski-Suomen maakunnan sekä muutaman maakunnan ulkopuolisen kunnan. Hankintalain perusteella pieneläinpäivystys on kilpailutettu ja koko pieneläinpäivystyksen hoitaa Evidensia Oy, Jyväskylässä sijaitsevalla klinikallaan.

Jyväskylän kaupunki hoitaa sen, että pieneläinpäivystyksen järjestäjän palvelu vastaa eläinlääkintähuoltolain edellyttämää palvelutasoa.

Keskitetty yhteydenottopalvelu

Päivystysalueella on järjestetty keskitetty palvelu yhteydenottoja varten.

3.7 Eläinterveyskäynnit

Eläinterveyskäynnit ovat luonteeltaan neuvontaan painottuvia ja erityisesti käynneillä käsitellään bioturvaan ja tarttuvien eläintautien torjuntaan liittyviä asioita. Käyntien sisällöstä ja käyntitiheydestä ei ole tarkasti säädetty. Käynti suunnitellaan eläinlajin, eläintenpitomuodon ja toimijan tarpeiden pohjalta. Eläinterveyskäynnin voi yhdistää muuhun eläinlääkärin ennaltaehkäisevään terveydenhoitoon painottuvaan käyntiin pitopaikassa, ja se on mahdollista yhdistää myös valtakunnallisen terveydenhuolto-ohjelman mukaiseen käyntiin. Eläinterveyskäyntejä tulee järjestää kaikille muille eläimille paitsi lemmikkieläimille.

Vastuu eläinterveyskäynnin tilaamisesta on toimijalla. Toimija tilaa käynnin itse valitsemaltaan eläinlääkäriltä ja myös vastaa käynnin aiheuttamista kustannuksista. Toimija voi vapaasti valita eläinlääkärin, jolta hän tilaa eläinterveyskäynnin. Eläinterveyskäynnin voi tehdä myös yksityinen eläinlääkäri.

Eläinlääkärit tekevät eläinterveyskäyntejä tiloille, jonka toimija on tilannut kunnaneläinlääkäriltä. Yhteistoiminta-alueella on saatavissa kunnaneläinlääkärin tekemiä eläinterveyskäyntejä kysynnän mukaan.

3.8 Terveydenhuoltokäynnit ja suunnitelmat

Tuotantoeläinten terveydenhuolto ylläpitää ja edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä lisää osaltaan elintarviketurvallisuutta. Toimivan terveydenhuoltojärjestelmän avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä ja seurata tarttuvien tautien sekä tuotantosairauksien esiintymistä tiloilla. Terveydenhuollon piirissä tehtävä elinkeinon ja viranomaisten yhteistyö täydentää viranomaistoimenpiteitä eläintautien torjunnassa. Lähtökohtana on pidettävä, että terveydenhuollon piiriin kuuluvilla tiloilla eläimet voivat hyvin, lääkkeiden käyttö on hallittua eikä lääkkeitä käytetä korjaamaan olosuhdeongelmia.

Terveysthuoltopalvelujen kysyntä

Tuotantoeläinten terveydenhuolto ylläpitää ja edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä lisää osaltaan elintarviketurvallisuutta. Toimivan terveydenhuoltojärjestelmän avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä ja seurata tarttuvien tautien sekä tuotantosairauksien esiintymistä tiloilla. Terveysthuollon piirissä tehtävä elinkeinon ja viranomaisien yhteistyö täydentää viranomais-toimenpiteitä eläintautien torjunnassa. Tavoitteena on, että terveydenhuollon piiriin kuuluvilla tiloilla eläimet voivat hyvin, lääkkeiden käyttö on hallittua eikä lääkkeitä käytetä korjaamaan olosuhdeongelmia.

Nasevan ehtojen mukaan eläinlääkäri suorittaa nautatilalle terveydenhuoltokäynnin vähintään kerran vuodessa. Sikavan puitteissa emakko- tai yhdistelmä-sikalaan on suoritettava vähintään neljä terveydenhuoltokäyntiä vuodessa. Näistä yhden pitää olla terveydenhuoltosuunnitelman päivityskäynti. Lihasikalaan on suoritettava vähintään yksi terveydenhuoltokäynti kasvatuserää kohti tai neljä terveydenhuoltokäyntiä vuodessa, jos sikala on osastoittain kertatäydyttöinen tai jatkuvatäydyttöinen. Jos Naseva- tai Sikavatilalle luovutetaan lääkkeitä varalle tulevien sairastapauksien hoitoa varten, terveydenhuoltokäyntien määrä nousee edellä kuvatuista merkittävästi. Suurissa eläintenpitoyksiköissä on tällöin käytävä kahden viikon välein.

Keurusselän alueella on tarjolla yksityistä palvelua tuotantoeläinten terveydenhuoltoon. Keurusselän kaupungin eläinlääkärit tekevät terveydenhuoltokäyntejä nauta-, lammas- ja sikatiloille sekä tarvittaessa myös muille eläintiloille. Terveysthuoltopalveluiden osalta pyritään siihen, että tila voi valita käyttämänsä eläinlääkärin halutessaan myös naapurikunnan puolelta.

Terveysthuoltotyön resurssitarve

Sama eläinlääkäri ei aina välttämättä tee sekä terveydenhuoltosuunnitelmaa että terveydenhuoltosopimusta. Resurssitarvetta lisää lääkkeitä varalle luovuttamisen laajentumisen edellyttämät tiheämmin tehtävät terveydenhuoltokäynnit.

Terveysthuollon resurssikartoitus on liitteessä 2.

3.9 Eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu

Kunnaneläinlääkäri perii tarjoamistaan eläinlääkäripalveluista virkaehtosopimuksessa määrätyn palkkion, johon sisältyvät käynti- tai vastaanottopalkkio ja erilliset palkkiot suoritetuista toimenpiteistä, sekä matkakustannustensa korvaus. Lisäksi kunnaneläinlääkäri perii korvauksen omistamiensa laitteiden käytöstä sekä korvauksen käyttämistään lääkkeitä ja tarvikkeista aiheutuneista kustannuksista. Keurusselän ympäristöterveyden kunnaneläinlääkäri-vastaanotoilla peritään asiakasmaksut kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisesti.

Tämän lisäksi asiakkaalta, kun kotieläintä hoidetaan eläinlääkärin vastaanotolla, peritään järjestäjän eli kunnan toimesta tutkimuksista klinikkamaksuja sekä yksittäisiä laitemaksuja kaupungin omistamia laitteita käytettäessä. Klinikka- ja laitemaksut sisältyvät Keurusselän ympäristölautakunnan vuosittain hyväksyttyyn maksutaksaan. Maksut liitteessä 3.

Päivystyspuhelimesta (keskitetty yhteydenottopalvelu, mistä vastaa Jyväskylän kaupunki) asiakkaalta peritään maksu minuuttiveloituksen mukaan, jonka maksun määrää Jyväskylän ympäristöterveyslautakunta. Ostopalveluna tuotetun pieneläinpäivystyksen ostosopimuksessa on vahvistettu palveluntuottajan tarjousasiakirjoissa ilmoittamat maksut eläinten omistajilta.

Eläintautilakiin ja sivutuotelakiin perustuvista kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista. Valvontaa tekevä viranhaltija täyttää kyseisistä valvontatehtävistä laskutuspyynnön aluehallintovirastolle laskutuksen toimittamiseksi.

Keurusselän ympäristöterveyden toiminta-alueella kunnat subventoivat järjestämisvastuuseen kuuluvien pitopaikoissa tarjottavien palveluiden käyntipalkkioita ja matkakustannuskorvauksia.

3.11 Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluja koskeva avoimuus- ja raportointivelvollisuus

Järjestämisvastuuseen kuuluvien julkisin varoin tuettujen eläinlääkäripalvelujen tuottajaan sovelletaan, mitä eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetussa laissa (19/2003) säädetään eräiden yritysten velvollisuudesta pitää erillistä kirjanpitoa tai laatia eriyttämislaskelma yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista, erilliskirjanpitoon liittyvästä avoimuusvelvollisuudesta, tietojen säilyttämisestä ja kokoamisesta sekä ministeriön ja muiden viranomaisten tiedonsaanti- ja tiedonanto-oikeuksista.

Järjestäjä kokoaa ja omien tulojensa lisäksi kuvaa tiedot palkkioista, joita kunnaneläinlääkärit ovat perineet järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista, vähennettyinä palkkioiden hankkimiseen kohdistuvilla kuluilla. Lain (19/2023) säännöksiä tiedonsaanti- ja tiedonanto-oikeuksista sovelletaan myös mainittuihin tietoihin.

3.12 Järjestämisvastuuta täydentävät eläinlääkäripalvelut

Täydentävinä toimenpiteinä järjestämisvastuun ulkopuolelta voidaan järjestää:

- 1) Kuvantamistutkimukset tilanteissa, joissa sairaan eläimen asianmukainen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi sitä edellyttää. Viivytyksetön kuvantamistutkimus on usein tarpeen asianmukaisen diagnoosin ja jatkohoidon tarpeen määrittämiseksi annettaessa kiireellistä eläinlääkäripapua. Näitä ovat esimerkiksi ultraääni ja röntgentutkimukset.

- 2) Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymiseen liittyvä hoito myös muille kuin elintarviketuotantoeläimille.
- 3) Perustasoinen, esim. vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä sairauden hoito myös muille kuin elintarviketuotantoeläimille.
- 4) Leikkaushoito henkeä uhkaavissa hätätilanteissa kaikille eläinlajeille, kun eläintä ei voida kuljettaa jatkohoitoon. Leikkaushoidon viivästyminen voi aiheuttaa eläinsuojelullisen ongelman tai hengenvaaran eläimelle.
- 5) Kastraatiot muille kuin eläinlääkintähuoltolain 8 §:ssä luetelluille eläinlajeille.
- 6) Ulkopaikkakuntalaisille voidaan tarjota peruspalveluita ja täydentäviä palveluita. Järjestämisvastuuseen kuuluva muu kuin kiireinen eläinlääkärinto sekä täydentävät palvelut yhteistoiminta-alueella oleville lemmikkieläimille, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka ei ole yhteistoiminta-alueella. Kunnaneläinlääkäri ei ole aina luotettavasti mahdollista selvittää ennen toimenpidettä eläimen omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikkaa.
- 7) Yhteistoiminta-alueella sijaitsevien elintarviketuotantoeläintilojen pitopaikkojen, jotka sijaitsevat yhteistoiminta-alueen ulkopuolella, eläinten terveyden- ja sairaanhoito, mikäli tilan terveydenhuollosta vastaa yhteistoiminta-alueen kunnaneläinlääkäri.
- 8) Myös muita täydentäviä palveluita voidaan tarjota resurssien puitteissa, ei kuitenkaan erikoiseläinlääkäripalveluita.

3.13 Eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu

Kunnaneläinlääkäriin tulee periä tarjoamistaan eläinlääkäripalveluista virkaehtosopimuksessa määrätty palkkio, johon sisältyvät käynti- tai vastaanottopalkkio ja erilliset palkkiot suoritetuista toimenpiteistä, sekä matkakustannustensa korvaus. Lisäksi kunnaneläinlääkäri voi periä korvauksen omistamiensa laitteiden käytöstä sekä korvauksen käyttämistään lääkkeistä ja tarvikkeista aiheutuneista kustannuksista. (EiHL 14 §)

Keurusselän ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueella peritään palkkiot ja omien laitteiden käytön sekä korvauksen käyttämistä lääkkeistä ja tarvikkeista eläinlääkintähuoltolain 14 § mukaisesti.

Keurusselän alueella kukin kunta subventoi järjestämisvastuuseen kuuluvien pitopaikoissa tarjottavien palveluiden käyntipalkkioita ja matkakustannuskorvauksia. Subvention tarkoituksena on tasoittaa eläinten pitopaikan sijainnista asiakkaille aiheutuvia kuluja. Kukin yhteistoiminta-alueen kunta päättää subvention suuruudesta kunnassaan. Subvention tavoitteena on asiakkaiden yhdenvertaisuus.

Sen lisäksi, mitä 14 §:ssä säädetään kunnaneläinlääkäriin perimistä palkkioista ja korvauksista, järjestäjän tulee periä itse tuottamistaan 9 §:ssä tarkoitetuista eläinlääkäripalveluista kotieläimen omistajalta tai haltijalta maksu silloin, kun

kotieläintä hoidetaan eläinlääkärin vastaan-otolla. Maksun tulee olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullinen eikä se voi ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. (ElhL 15 §)

Jos järjestäjä tuottaa muita kuin 9 §:n mukaisia palveluja, tulee asiakkaan maksama kokonaishinta olla markkinaperusteinen, ja sen tulee vähintään kattaa palveluun liittyvät kustannukset.

Keurusselän yhteistoiminta-alueella järjestämisvastuuseen kuuluvista ja täydentävistä palveluista peritään maksut liitteen 3 mukaisesti.

4 Valvontatehtävien järjestäminen

Järjestäjän on huolehdittava eläintautilaissa, eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa, eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa, eläinten kuljetuksesta annetussa laissa, eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa sekä eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa kunnaneläinlääkärille säädettyjen tai näiden lakien nojalla määrättyjen valvontatehtävien hoidon edellytysten järjestämisestä alueellisten ja valtakunnallisten valvontaa koskevien suunnitelmien mukaisesti. (ElhL 20 §)

Valvontamäärät ja resurssitarve ovat liitteessä 2.

Yhteistyö ja viestintä

Hallintolaki edellyttää, että viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Keurusselän ympäristöterveyden eläinlääkärit tekevät kaikista valvontatoimistaan tarkastuspöytäkirjan, joka toimitetaan tarkastuksen kohteelle, siten että pöytäkirjasta ilmenee tarkastuksen tulos ja yhteystiedot, joista kysyä lisätietoja.

Valvontaeläinlääkärit ovat lisäksi neuvontaa ja ilmoituksia varten tavattavissa arkisin virka-aikana puhelimitse ja yhteissähköpostiosoitteessa. Päivystysaikana virassa olevalle kunnaneläinlääkärille kuuluvat päivystysaikaiset virkatehtävät. Eläinten hyvinvointilain nojalla poliisi on aina toimivaltainen viranomainen. Eläinten hyvinvoinnin valvontaa tehdään parityönä.

Monessa valvontatilanteessa saatetaan tarvita useamman viranomaisen yhteistyötä. Esimerkiksi eläinten hyvinvoinnin valvonnassa poliisin ja kunnan valvontaviranomaisen yhteistyö ja zoonoositapausten yhteydessä eläinlääkintähuollon ja terveydenhuollon yhteistyö on erittäin tärkeää.

Keurusselän ympäristöterveyden alueella kaikkia viranhaltijoita edellytetään omalta osaltaan osallistumaan sidosryhmä- ja asiakasviestintään. Valvontaa tekevät eläinlääkintähuollon viranhaltijat toimivat viranomaisyhteistyössä Ruokaviraston ja paikallisten viranomaisten kanssa. Ruokavirasto ja paikalliset poliisilaitokset ovat tärkeimmät viranomaisyhteistyötahot. Lisäksi yhteistyötä tehdään paikallisten terveydenhuollon sekä maaseutuhallinnon viranomaisten kanssa. Yhteistyötä ja

yhteydenpitoa ylläpidetään puhelimitse ja sähköpostilla sekä palaverien, yhteistarkastuksien ja ilmoitusmenettelyin.

Keuruun kaupungin internetsivuilla on tietoja eläinlääkintähuollon toiminnasta sekä henkilöstön yhteystiedot ja päivystysnumerot. Kutakin yhteistoiminta-alueen kuntaa on myös pyydetty lisäämään linkki näihin tietoihin omille nettisivuilleen. Tarvittaessa tiedotetaan eläinlääkintähuoltoa koskevista asioista myös paikallislehdissä. Tiedottamisessa noudatetaan Keuruun kaupungin tiedottamisperusteita. Keurusselän ympäristölautakunnan päätökset ja esityslistat ovat nähtävillä Keuruun kaupungin nettisivuilla.

Ympäristöterveyspäällikkö vastaa viime kädessä kokonaistiedottamisesta koskien Keurusselän ympäristöterveyttä. Erityistilanneviestintä on kuvattu Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen valmiussuunnitelmassa erityistilanteita varten.

Valvontatehtävistä perittävät maksut

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvistä maksuista ja korvauksista on säädetty eläinlääkintähuoltolain 4. luvussa ja eläinlääkintähuoltoasetuksen (351/2025) 3 §:ssä. Valtion varoista maksetaan järjestäjälle korvaus 20 §:n 2 momentissa tarkoitettujen valvontatehtävien suorittamisesta. (ElhL 22 §) Eläinlääkintähuoltolain soveltamisalaan kuuluvasta valvonnasta säädetään myös elintarvikelaissa (297/2021), eläintautilaissa (76/2021), eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015), eläinten hyvinvointilaissa (693/2023), eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006), eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014) ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa (1069/2021).

Eläintautilakiin, sivutuotelakiin ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettuun lakiin, eläinten kuljetuksesta annettuun lakiin ja eläinten hyvinvoinnista annettuun lakiin perustuvista kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista. (MMM 973/2024)

4.1 Eläinten terveyden valvonta

Eläintautien vastustamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/429 (ns. eläinterveyssäännöstö) ja sen nojalla annetuissa delegoiduissa asetuksissa ja täytäntöönpanoasetuksissa sekä kansallisessa eläintautilaissa 76/2021 ja sen nojalla annetuissa asetuksissa.

Eläinterveysviranomaisen tekemään tarkastukseen tai tutkimukseen, joka liittyy eläinterveyttä koskevien säädösten noudattamisen valvontaan, sovelletaan mitä valvonta-asetuksessa (EU 625/2017) säädetään virallisesta valvonnasta.

4.1.1 Eläintautien torjunta ja eläintautivalmius

Kunnaneläinlääkäri toteuttaa eläintautien vastustamista sekä valvoo eläinterveyttä koskevien säädösten sekä niiden nojalla tehtyjen päätösten noudattamista toimialueellaan. Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja toteuttaa eläintautien vastustamista sekä valvoo eläinterveyttä koskevien säädösten sekä niiden nojalla tehtyjen päätösten noudattamista. Ruokavirasto vastaa eläintautivalmiuden ylläpidosta.

Epäily tarttuvan eläintaudin esiintymisestä syntyy yleensä joko pitopaikassa eläimen tai eläinryhmän kliinisten oireiden tai tuotannon tunnuslukujen muutosten perusteella tai näytteen tutkimuksen yhteydessä laboratoriossa.

Kunnaneläinlääkäri viipymättä tutkii eläimen, jossa epäillään lainsäädännön nojalla vastustettavaa tai uutta eläintautia ja arvioitava, onko kyseessä epäily, joka on syytä varmistaa lisätutkimuksilla. Päätöksen lisänäytteiden ottamisesta voi tehdä myös Ruokavirasto. Epäilyn kynnyks on syytä pitää alhaisena, koska eläintautitilanne saattaa erityisesti kansainvälisen eläinkaupan ja muun liikenteen vuoksi, ilmastonmuutoksen vaikutuksesta tai luonnonvaraisten eläinten tautitilanteen vuoksi muuttua nopeasti.

Jos kyseessä on virallinen eläintautiepäily tai lainsäädännön nojalla vastustettava tai uusi eläintauti on todettu, Ruokavirasto antaa pitopaikalle päätöksen taudin leviämisen estämiseksi. Kiireellisessä tilanteessa, jossa välittömät toimenpiteet ovat tarpeen eläintaudin leviämisen estämiseksi, eikä Ruokavirasto ole vielä ryhtynyt asiassa toimenpiteisiin, kunnaneläinlääkäri voi tehdä väliaikaisesti voimassa olevan päätöksen. Päätös on välittömästi alistettava Ruokaviraston ratkaistavaksi. A–c-luokan taudin, uuden taudin sekä muun torjuttavan ja valvottavan eläintaudin taudinpurkauksissa Ruokavirasto johtaa eläintaudin torjuntaa ja sen leviämisen estämistä. Kunnaneläinlääkäri huolehtii taudintorjuntapäätösten täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä.

Varautuminen erityisesti a-luokan eläintautien leviämisen uhkaan on keskeinen osa eläinten terveyden valvontaa. Ruokavirasto laatii valmiussuunnitelmat sekä yksityiskohtaisemmat kansalliset toimintaohjeet hallinnonalalle erityisesti a-luokan eläintautien varalta.

Keurusselän ympäristöterveyden alueella välttämätön eläinlääkintähuollon toiminta varmistetaan eläintautiepidemian aikana järjestämällä vain järjestämisvastuuseen kuuluvia palveluita sekä siirtämällä osa praktikkoeläinlääkäreistä valvontaeläinlääkärien työpareiksi omalle tai määrättäessä toimialueen ulkopuolelle. Tarvittaessa palkataan sijaisia. Hankintoja eläintautivalmiuden ylläpitoon tehdään Ruokaviraston ohjeen mukaisesti. Normaalit suojavaatteet ja –jalkineet sekä erityisvarustus tarttuvien eläintautien ja zoonoosien varalta näytteenotto- ja pakkaustarvikkeineen kuuluvat varustukseen.

Ruokavirasto voi tarvittaessa määrätä kunnaneläinlääkäriin suorittamaan erikseen määritellyjä eläintautilaissa kunnaneläinlääkärille säädettyjä tehtäviä tämän toimialueen ulkopuolella, jos kyseessä on a–c-luokan tauti, uusi tauti tai muu torjuttava eläintauti taikka jos valvottavaa eläintautia esiintyy poikkeuksellisen laajasti. Näytteenoton toteutumisesta ja niiden ottamisesta määrääjassa vastaa sijaiseläinlääkäri. Tiedot taltioidaan Dynasty-ohjelmaan ja näytteenoton etenemisestä toimitetaan tietoa Ruokavirastolle annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti.

Keurusselän ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueella on valvontaeläinlääkärit nimetty valmiuseläinlääkäreiksi, jotka ovat saaneet lisäkoulutusta erityisesti a-luokan eläintautien vastustustyöhön. Valmiuseläinlääkärien osaamista hyödynnetään eläintautitapauksissa ja he osallistuvat eläintautien torjuntatyöhön. Ruokavirasto järjestää valmiuseläinlääkäreille vuosittaisen kansallisen koulutuspäivän (ns. Valmiuspäivä) ja lisäksi alueellista valmiuskoulutusta. Jokaisella valmiuseläinlääkärillä on mahdollisuus osallistua Ruokaviraston järjestämään valmiuskoulutukseen vuosittain. Valmiuseläinlääkäreiden lomat pyritään järjestämään yhteistoiminta-alueella niin, että aina toinen on töissä.

4.1.2 Eläintautien ilmoittaminen

Jos eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimellä olevan luetteloitu tai uusi tauti taikka muu ilmoitettava eläintauti, hänen on salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava asiasta eläinterveysviranomaiselle (EtL 76/2021, 20 §). Jos kunnaneläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimellä olevan luetteloitu tauti, uusi tauti tai muu ilmoitettava eläintauti taikka jos hän vastaanottaa 19 tai 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, hänen on ilmoitettava asiasta Ruokavirastolle (EtL 76/2021, 22 §).

Eläinterveysviranomaisen on ilmoitettava asianomaiselle hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavalle lääkärille sellaisista eläintaudeista, joista voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle (EtL 76/2021 22 §, 325/2021 20 §).

Jos vain d- tai e-luokkaan taikka muuksi ilmoitettavaksi eläintaudiksi luokiteltua zoonoosia epäillään tai todetaan esiintyvän pitopaikassa, jossa ammattimaisesti harjoitetaan eläinten näytteille asettamista tai eläimiin liittyvää harrastustoimintaa, toimija on velvollinen tiedottamaan asiasta pitopaikassa vierailevia henkilöitä sekä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin heidän suojaamiseksi tartunnalta. Jos se on ihmisten terveydelle aiheutuvan vaaran torjumiseksi välttämätöntä, Ruokavirasto voi määrätä toimenpiteistä toimijalle annettavalla päätöksellä (EtL 38 §).

Yksityinen eläinlääkäri tekee välittömästi ilmoituksen kunnaneläinlääkärille tai Ruokavirastoon, jos ilmoitus koskee a-luokan tautia, ja heti, kun se on käytännössä mahdollista, jos ilmoitus koskee muuta luetteloitua tautia, uutta tautia tai muuta torjuttavaa tai valvottavaa eläintautia.

Kunnaneläinlääkäriin tekee ilmoituksen Ruokavirastoon viipymättä, jos ilmoitus koskee luetteloitua tautia, uutta tautia tai muuta torjuttavaa eläintautia. Valvottavista

ja asetuksen 325/2021 5 §:ssä luetelluista eläintaudeista on ilmoitettava seuraavana arkipäivänä. Muista ilmoitettavista eläintaudeista yksityiseläinlääkäri ilmoittaa kuukauden kuluessa ja kunnaneläinlääkäri kuukausiyhteenvedossa. Ilmoitus tartuntataudeista vastaavalle lääkärille on tehtävä viimeistään seuraavana arkipäivänä, ja jos kysymys on raivotaudista tai pernarutosta, ilmoitus on tehtävä viipymättä. Ilmoituksen tekee kunnaneläinlääkäri tai Ruokavirasto erikseen sovitun mukaisesti. Lainsäädännön nojalla vastustettavat ja ilmoitettavat eläintaudit on lueteltu lainsäädännön lisäksi Ruokaviraston verkkosivuilla.

Kunnaneläinlääkäri on toimitettava kuukausiyhteenveto alueellaan todetuista eläintaudeista Ruokavirastoon kuukausittain seuraavan kuun 15. päivään mennessä. Samassa kunnassa tai yhteistoiminta-alueella toimivat kunnaneläinlääkärit voivat myös toimittaa yhteisen ilmoituksen, kunhan asia käy ilmi kuukausiyhteenvedosta. Keurusselän ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueen osalta yhteisen ilmoituksen toimitetaan valvontaeläinlääkäriin toimesta, joka myös koostaa ilmoituksen. Valvontayksikössä kuitenkin kaikkien kunnaneläinlääkärien on oltava perehtyneitä voimassa olevaan lainsäädäntöön siten, että ovat perillä eläintautien luokituksista ja osaavat tehdä asiankuuluvat ilmoitukset viipymättä ja tarvittaessa tarkastaa eläintautikohtaisesti lainsäädännöstä. Kuukausiyhteenvedon pohjana käytetään Ruokaviraston lomaketta.

4.1.3 Eläintauteja tutkivat laboratoriot

Eläintautilain (76/2021) luvussa 11 säädetään eläintauteja tutkivia laboratorioita koskevista vaatimuksista.

Viranomaisvalvonnan ja muiden viranomaistoimien yhteydessä otettujen näytteiden tutkimukset suoritetaan Ruokavirastossa tai Ruokaviraston nimeämässä virallisessa laboratoriossa.

4.1.4 Pakollinen zoonoosivalvonta ja vapaaehtoinen Maedi-visna/CAE-terveysvalvonta

Munintakana-, broileri- ja kalkkunaparvia, uudistuseläimiä tuottavia sikaloita ja nautaeläimiä sperman keräysasemalle toimittavia, tai raakamaitoa tuottavia nautojen pitopaikkoja sekä nautojen ja sikojen pitopaikkoja, joissa on sperman keräysaseman toimintaan liittyvä karanteenitila, koskee pakollinen salmonellavalvonta (MMMa 316/2021).

Pitopaikat, joita vapaaehtoinen terveysvalvonta koskee, jaetaan terveyslukkiin sen mukaan, kuinka suurella todennäköisyydellä niissä ei esiinny eläintautia, jota valvotaan. Pitopaikat voivat liittyä vapaaehtoiseen terveysvalvontaan lampaiden ja vuohien maedi-visnan/CAEn tai kalojen BKD:n varalta (MMMa 319/2021).

Kunnaneläinlääkäri huolehtii vapaaehtoiseen terveysvalvontaan kuuluvien pitopaikkojen tarkastuskäyntien toteuttamisesta. Pakollisen salmonellavalvonnan osalta kunnaneläinlääkäri luetteloi salmonellavalvontaan kuuluvat siipikarjan pitopaikat, seuraa toimijan toteuttaman näytteenoton säädöstenmukaisuutta ja

hallinnoi parvista toimitettuja saapumisilmoituksia sekä huolehtii pakolliseen salmonellavalvontaan liittyvien tarkastuskäyntien toteutumisesta. Kunnaneläinlääkäri raportoi salmonella- ja terveysvalvonnasta saadut tiedot Ruokavirastolle.

Terveysvalvonnan tarkat kuvaukset löytyvät eläinlääkintälainsäädännöstä. Toimija vastaa pakollisen salmonellavalvonnan ja vapaaehtoisen terveysvalvonnan kustannuksista.

4.1.5 Vesiviljelylaitosten valvonta, eläintautien seuranta ja vapaaehtoinen BKD-taudin terveysvalvonta

Ruokaviraston hyväksynnän saaneet vesiviljelypitopaikat luokitellaan Ruokavirastossa kolmiportaisesti riskiluokkiin eläintauteihin liittyvän riskin mukaan. Riskiluokka määräytyy mm. pitopaikan sijainnin, tuotantotyyppin, pidettävien lajien ja aiempien valvontatulosten perusteella. Tarkastukset ja näytteenotto tehdään riskiluokituksen mukaisesti.

Mikäli pitopaikka halutaan liittää BKD-taudin terveysvalvontaan, ilmoittaa toimija siitä Ruokavirastoon. Ruokavirasto antaa vapaaehtoiseen terveysvalvontaan kuuluvalla pitopaikalle terveyslukuista koskevan päätöksen. Ruokavirasto pitää internetsivuillaan rekisteriä hyväksynnän saaneista pitopaikoista ja myös niiden BKD-terveyslukuista.

Kunnaneläinlääkäri huolehtii vesiviljelypitopaikkojen tarkastuskäynneistä ja näytteenotosta. Kunnaneläinlääkäri lähettää vesiviljelypitopaikkojen valvonnasta ja eläintautien seurannasta saadut tiedot Ruokavirastolle.

Toimija vastaa vapaaehtoisen terveysvalvonnan ehtojen toteutumisesta ja sen kustannuksista. Siltä osin, kun on mahdollista, tehdään BKD –valvonta suunnitelman mukaisen muun valvonnan yhteydessä.

4.1.6 Eläinten keinollinen lisääminen

Ruokavirasto hyväksyy hakemuksesta eläinterveyssäännösten nojalla hyväksyntää edellyttävät sukusolujen ja alkioiden pitopaikat, mikäli niiden toiminta ja tilat täyttävät ne vaatimukset, joita edellytetään pitopaikoilta, joista siirretään sukusolutuotteita muihin jäsenmailhin. Tällaisia pitopaikkoja ovat nautojen, sikojen, hevosten, lampaiden ja vuohien spermankeräysasemat, spermavarastot, alkiontuotanto- ja alkionkeräysryhmät ja pitopaikat, joissa käsitellään sukusolutuotteita. Ruokavirasto rekisteröi hyväksytyt asemat, varastot ja ryhmät ja tiedottaa niistä toimijoille ja muiden jäsenvaltioiden viranomaisille lainsäädännön mukaisesti (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429 ns. "eläinterveyssäännöstö", Komission delegoitu asetus 2020/686, Eläintautilaki 76/2021).

Kunnaneläinlääkäri valvoo sukusolujen ja alkioiden pitopaikkoja ja suorittaa niissä säännöllisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ne täyttävät hyväksymiselle säädetyt edellytykset ja että toiminnalle säädetyt vaatimuksia ja hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan. Valvonnan tulokset raportoidaan Ruokavirastoon vuosittain.

4.1.7 Muu eläintautivalvonta ja seuranta

A-c -luokan taudin, uuden taudin tai muun torjuttavan eläintaudin kasvaneen leviämishukan vuoksi voidaan toimijoita velvoittaa ryhtymään tarvittaviin varotoimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi (EtL 76/2021 17 §). Tällaisia varotoimenpiteitä ovat esimerkiksi velvoite suojata siipikarjaa kosketukselta luonnonvaraisiin lintuihin keväisin, velvoite suojata turkistarhat kosketukselta luonnonvaraisiin eläimiin sekä velvoite toteuttaa varotoimenpiteitä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä. Kunnaneläinlääkäri valvoo alueellaan säädettyjen velvoitteiden noudattamista.

Ruokavirasto voi eläintautien esiintymisen seuraamiseksi toteuttaa eläintautien seurantaan (EtL 76/2021 23 §). Ruokavirasto voi määrätä seurannan toteuttamisen kunnaneläinlääkäriin tehtäväksi, näytteet otetaan eläintautilain 24 § mukaisen seurantasuunnitelman mukaisesti. Suurin osa näytteenotosta perustuu EU:n yhteiseen lainsäädäntöön ja Ruokavirasto on raportointivelvollinen seurantaohjelmien toteutumisesta maa- ja metsätalousministeriölle ja Euroopan Unionille. Ruokavirasto lähettää seurantaohjelmien toimeenpanosta erillisen näytteenottopyynnön kunnaneläinlääkäreille silloin, kun seurantaohjelmaa ei edellytetä suoraan kansallisen lainsäädännön nojalla. Tällaisia vuosittain pitopaikoista haettavia seurantanäytteitä otetaan muun muassa osana lintuinfluenssaseurantaan.

Ruokavirasto pyytää vuosittain seurantanäytteiden ottamista erillisen suunnitelman mukaan. Valvontaeläinlääkäri toteuttaa näytteenoton määrääjässä sekä tietojen tallentamisen Dynasty-järjestelmään sekä toimittaa tiedot Ruokavirastolle näytteenoton toteutumisesta.

4.2. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

Maaeläinten, kuten nautaeläinten, sikaeläinten, lammaseläinten, vuohieläinten, siipikarjan, mehiläisten ja kimalaisten, turkiseläinten, kamelieläinten (kamelit, laamat ja alpakat), hirvieläinten (pl. poronhoitoalueen porot, jotka on merkitty paliskuntien poroluetteloon), hevoseläinten, tuotantokanien sekä sukusolujen ja alkioiden pitäjien on ennen eläintenpidon aloittamista rekisteröitävä eläinten pitopaikat sekä eläintenpito eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin. Vaatimus pitopaikkojen rekisteröinnistä koskee kaikkia maaeläimiä, lukuun ottamatta lemmikkieläimiä pitäviä kotitalouksia ja eläinlääkärien vastaanottoja ja klinikoita.

Ammattimaiseen tai muutoin laajamittaiseen seura- ja harrastuseläinten pitoon sekä avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoimintaan liittyvät pitopaikat tulee rekisteröidä eläinten hyvinvointilain nojalla tehtävän ilmoituksen yhteydessä. Rekisteröitäessä pitopaikkoja, joissa harjoitetaan kotieläinpihan pitoa, luonnonvaraisten eläinlajien tuotantotarhausta tai riistanhoidollista tarhausta, tai

ammattimaista tai muutoin laajamittaista hevoseläinten pitoa, toimijan tulee ilmoittaa Ruokavirastolle myös eläinten hyvinvointilain edellyttämät lisätiedot.

Pitopaikan toimijan, kuljettajan ja pitopaikasta riippumattoman kokoamista toteuttavan toimijan on ilmoitettava rekisteriin tiedot muutoksista ilmoitettuihin tietoihin ja toiminnan lopettaminen viimeistään 30 päivän kuluessa tapahtumasta.

Vesiviljelyeläinten pitäjiä on ennen eläintenpidon aloittamista rekisteröitävä eläinten pitopaikat ilmoittamalla pitopaikka Elinvoimakeskukselle. Vaatimus pitopaikkojen rekisteröinnistä koskee lähes kaikkia vesieläimiä, lukuun ottamatta esimerkiksi lemmikkieläimiä pitäviä kotitalouksia ja väliaikaista sumputusta pyyntivesistöissä.

Eläintenpitäjän tulee eläinterveyssäännösten mukaisesti merkitä hallinnassaan olevat eläimet yksilöllisellä Ruokaviraston hyväksymällä tunnistimella (nauta-, lammas-, vuohi-, hevos-, kameli ja hirvieläimet (tietyn poikkeuksen)) tai pitopaikkakohtaisella merkintätunnuksella (sika-eläimet).

Sorkka- ja kavioiden sekä siipikarjan eläinvälittäjien (pitopaikasta riippumattomat kokoamista toteuttavat toimijat) on rekisteröitävä toimintansa Ruokavirastoon. Rekisteröitymisvelvoite koskee myös toimijoita, jotka kuljettavat kavioiden ja sorkkaeläimiä tai siipikarjaa tai kaupallisen toiminnan yhteydessä siirrettäviä kissoja, koiria ja frettejä jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioiden ja kolmannen maan välisissä siirroissa.

Eläimistä vastuussa oleva toimija on velvollinen ilmoittamaan eläinrekistereihin (nauta-, lammas-, vuohi- ja sika-eläimet) kaikki MMMa 67/2022, 3–4 §:n mukaiset tapahtumat määräaikaisten puitteissa.

Koira on tunnistusmerkittävä ja koiran haltijan on ilmoitettava koirasta MMMa 68/2022 5 § mukaiset tiedot rekisteriin sekä asetuksen 7 § mukaiset muutokset määräaikaisten puitteissa.

Pitopaikan toimijalla on tietojen kirjaamis- ja säilyttämisvelvoite. Jokaisen rekisteröidyn pitopaikan osalta on pidettävä kirjaa pitopaikan eläinlajeista, eläinluokista, eläinten lukumääristä ja soveltuvissa tapauksissa tunnistetiedoista. Lisäksi kirjaa on pidettävä pitopaikkaan saapuvista ja sieltä lähtevistä eläimistä. Kirjaa on pidettävä myös pitopaikassa kuolleista, ja tiettyjen eläinlajien osalta pitopaikassa syntyneistä eläimistä. Tiedot tulee kirjata viimeistään kolmantena päivänä tapahtumasta pitopaikan kirjanpitoon. Kirjanpitoa on säilytettävä vähintään kolme vuotta. Nauta-, lammas-, vuohi- ja sika-eläimien pitopaikan kirjanpitoa voi ylläpitää säädettyjen määräaikaisten puitteissa tehtävillä eläinrekisteri-ilmoituksilla. Niistä tiedoista, joista ei voi ilmoittaa eläinrekisteri-ilmoituksin, tulee pitää ajantasaista pitopaikan kirjanpitoa. Tarkemmista eläinlajikohtaisista vaatimuksista pitopaikan kirjanpidon suhteen säädetään komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/2035 pitopaikoista ja eläinten jäljitettävyydestä.

Keurusselän alueella valvontaeläinlääkärit valvovat virka-alueellaan eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamista muun valvonnan yhteydessä. Kaikkien tunnistamislainsäädännön alaisiin pitopaikkoihin tarkastusta suunniteltaessa tarkastetaan asiaan liittyvistä rekistereistä eläintenpitäjän, pitopaikan ja mahdolliset eläintiedot. Tarkastuksista tehdään asiakirjat. Mikäli tunnistamisen ja rekisteröinnin osalta tarkastuksessa havaitaan epäkohtia, kunnallinen valvontaviranomainen huolehtii epäkohdan poistamisesta kuten asiasta on säädetty. Tarvittaessa asia siirretään toiselle viranomaiselle.

Epäiltäessä rekisteröintiä koskevaa säännösten noudattamatta jättämistä, praktikot tarkastavat koiran tiedot koirarekisteristä. Tällä hetkellä pääsääntöisesti valvontaeläinlääkärit vain käyttävät koirarekisteriä. Näin koirien jalostuskäyttöön vaikuttavien vikojen ja sairauksien ilmoitusvelvoite saadaan täytettyä. Tarkoituksena on myös seurata rekisteröitymisen noudattamista erityisesti lemmikkieläinpasseja myönnettäessä.

4.3. Eläinten lääkitsemisen valvonta

Eläinlääkärillä on aikaisempaa laajempi oikeus luovuttaa lääkkeitä tulevan tarpeen varalle terveydenhuoltoon kuuluville tiloille. Tämä lisää eläinten omistajien itsensä aloittamien lääkitysten määrää. Toisaalta lainsäädännössä säädetään ensimmäistä kertaa mikrobilääkkeiden käyttöperiaatteista ja edistetään siten mikrobilääkkeiden hallittua käyttöä. EU:n eläinlääkeasetusta alettiin soveltaa yhdessä kansallisen lainsäädännön kanssa 28.1.2022 lähtien. Tämä lisäsi merkittävästi eläinlääkärien koulutustarvetta. Suuri osa kansallisista asetuksista on vielä muuttamatta, joten lainsäädännön siirtymävaihe jatkuu toistaiseksi.

Lääkitsemislain mukaisia valvontaviranomaisia ovat Ruokavirasto sekä kunnaneläinlääkärit Ruokaviraston määräyksen mukaisesti eläinten pitopaikoissa.

Keurusselän praktikkoeläinlääkärit noudattavat lainsäädännön ehtoja luovuttaessaan lääkkeitä. Lääkkeitä luovutetaan vain eläinlääkärin itse tutkimien tapausten jatkohoitoon lainsäädännön sallimien lääkeryhmien osalta.

Terveydenhuoltojärjestelmiin kuuluville tiloille voidaan luovuttaa varalta lääkkeitä terveydenhuoltosuunnitelmassa kuvattuihin käyttötarkoituksiin. Lääkkeet luovuttanut eläinlääkäri seuraa lääkitysten tapahtumista eläintenpitäjän kirjanpidosta ja puuttuu tilanteeseen tarvittaessa.

Valvontaeläinlääkärit tekevät lääkityksiä koskevaa valvontaa Ruokaviraston määräyksestä sekä ohjaavat eläintenpitäjiä lääkityskirjanpidon asianmukaisuudessa.

4.4 Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

4.4.1 Sisämarkkinakauppa

Sisämarkkinatuonti

Valvontaeläinlääkärit seuraavat saapuvia eriä TRACES-järjestelmästä ja saapuneet erät tarkastetaan tarvittaessa. Suomeen saapuneet siat sekä kameli- ja hirvieläimet tarkastetaan Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti 2–5 päivän sisällä saapumisesta.

Kaikista kameli- ja hirvieläineristä otetaan verinäytteet seurantatutkimuksia varten kuten myös riskimaista siirretyistä naudoista, vuohista ja lampaista. Sikojen osalta verinäytteet otetaan kaikista muista paitsi teuraaksi siirrettävistä sikaeristä. Muiden erien osalta suositellaan tarkastamaan uusien toimijoiden osalta ensimmäinen saapunut erä ja seuraavien tarkastusten tarve arvioidaan ensimmäisen tarkastuksen perusteella. Kunkin toimijan osalta tulisi tarkastaa vähintään yksi saapunut erä vuodessa. Saapuneiden erien tarkastuksia tehdään ilman Ruokaviraston kehoitusta ja viranomaisen saamien muiden ilmoitusten avulla. Toimija voi lisäksi omaaloitteisesti pyytää eläinlääkärinä tarkastamaan saapuvat erät (esim. ETT:n vaatimukset).

Lemmikkieläinten tuontiasiakirjojen puutteellisuudet saatetaan huomata, kun eläintä käytetään eläinlääkärillä, ilmoituksia valvontaeläinlääkärille tulee sekä yksityisiltä klinikoilta että kunnan omilta praktikkoeläinlääkäreiltä. Puutteisiin tartutaan tiukasti vakavien eläimiin tai ihmisiin tarttuvien eläintautien riskin vuoksi. Vähäpätöiseltä vaikuttavien asiakirjapuutteiden selvittely saattaa johtaa järjestäytyneen rikollisen toiminnan jäljille. Pääsääntöisesti valvontaeläinlääkärit, mutta tarvittaessa praktikkokunnaneläinlääkäri, tekevät sisämarkkinoilta siirrettyjen eläinten tarkastukset, kun on aihetta epäillä, ettei eläimen siirto täytä asetettuja vaatimuksia. Mikäli havaitaan puutteita, tarkastuksen tehnyt viranomainen tekee tilapäisen eristämispäätöksen eläimen siirtoon tuontiin liittyvien puutteiden korjaamisen ajaksi ja ilmoittaa asiasta viipymättä Ruokavirastoon.

Valvontaeläinlääkäri raportoi sisämarkkinatuontierille tekemänsä tarkastukset TRACES-järjestelmään täyttämällä terveystodistuksen valvonta- eli III-osion. (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 artiklat 9-15, Eläintautilaki 76/2021 75§).

Sisämarkkinavienti

Pääsääntöisesti terveystodistuksen I-osan täyttäminen on toimijan tehtävä, kunnaneläinlääkäri kuitenkin tarkastaa ja tarvittaessa korjaa toimijan laatiman I-osan. Terveystodistuksen I-osan täyttäminen II-osan lisäksi voi poikkeustapauksissa jäädä tarkastavan kunnaneläinlääkäriin tehtäväksi, jos toimija esimerkiksi ei ole rekisteröitynyt TRACES-järjestelmään. Toimija on velvollinen antamaan tarvittavat tiedot eläinlääkärille ja vastaa antamistaan tiedoista. Toimenpiteet tehdään toimijan kustannuksella. Kiiretapauksissa todistuksen voi viedä TRACES järjestelmään myös toinen virkaeläinlääkäri. Tarkastanut kunnaneläinlääkäri kuitenkin leimaa ja allekirjoittaa lähetystä seuraavan todistuksen.

Keurusselän alueella TRACES-järjestelmää käyttävät pääsääntöisesti valvontaeläinlääkärit. Myös osalla praktikkoeläinlääkäreistä on tunnukset ja pääsy järjestelmään.

4.4.2 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Suomesta voidaan viedä EU:n ulkopuolelle vain sellaisia eläviä eläimiä tai eläinperäisiä tuotteita, joiden alkuperästä voidaan riittävällä tavalla varmistua. Elävien eläinten ja tuotteiden on oltava siten merkittyjä, että ne voidaan tunnistaa. Jos viennille EU:n ulkopuolelle on EU lainsäädännössä asetettu eläintautien vastustamiseen liittyviä vaatimuksia, on täytettävä nämä vaatimukset. Elävien eläinten ja eläinperäisten tuotteiden viejiltä edellytetään rekisteröitymistä Ruokaviraston ylläpitämään viejärekisteriin (Eläintautilaki 76/2021 52 § ja 53 §).

Toimija vastaa edellä mainittujen vaatimusten täyttymisestä sekä kohdemaan asettamien tuontivaatimusten selvittämisestä ja täyttymisestä. Jos vientierä kuljetetaan kohdemaahan muun kuin EU-jäsenvaltion kautta, toimija vastaa myös kauttakulkua koskevien vaatimusten selvittämisestä ja täyttymisestä (Eläintautilaki 76/2021 52 §).

Valvonta- tai praktikkoeläinlääkärit myöntävät eläinterveystodistuksia vientiin.

4.4.3 Tuonti EU:n ulkopuolelta ja Komission asetuksen 2017/625 luvun V jakson II mukainen valvonta

Valvontaeläinlääkäri suorittaa saamansa tiedon perusteella tarvittavat toimenpiteet, kuten monitoroitujen lähetysten kuittauksen TRACES-järjestelmään 15 päivän sisällä tuotteen saapumisesta. Tarvittaessa tehdään erän tarkastus määräpaikassa, eristys, näytteenotto tai muut lainsäädännön vaatimukset eläintautien leviämisen estämiseksi.

Jos on aihetta epäillä, että valvonta-asetuksessa tarkoitettu eläin tai tavara on tuotu maahan ilman että tuonnille asetettuja vaatimuksia on noudatettu, kunnaneläinlääkäri antaa tarvittaessa virka-apua Ruokavirastolle ja Tullille suorittamalla eläinten tai tavaroiden tarkastuksen, avustamalla tarkastuksen suorittamisessa tai suorittamalla eläimiin tai tavaroihin kohdistettavien toimenpiteiden täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä. (Laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta 1277/2019, 5 §)

Valvontaeläinlääkäri käsittelee TRACES-ilmoitukset ja suorittaa paikallistason toimenpiteet ilmoitusten takia, kun se saa TRACES-järjestelmästä tai sähköpostitse tiedon, että paikkakunnalle saapuu kolmansista maista eläin- tai tuote-eriä tai tutkimus- tai diagnostisia näytteitä.

4.5 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnista annettua lakia (693/2023) on sovellettu 1.1.2024 alkaen.

Kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojelun valvontaa hoitava viranhaltija valvovat eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista kunnan alueella. Poliisi valvoo eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista toimialueellaan. Ruokavirasto tekee otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset ja ehdollisuuden valvonnan eläinten hyvinvoinnin tarkastukset sekä osallistuu tarvittaessa hankalien eläinsuojelutapausten hoitoon alueellaan.

Yhteistoiminta-alueella eläinten hyvinvointisäädösten vastaista menettelyä havaittaessa ryhdytään tarvittaviin pakkokeinoihin. Annettujen määräysten ja valvontojen loppuunsaattaminen varmistetaan sekä huolehditaan eläinten hyvinvointisäädösten rikkomisen ilmoittamisesta poliisille.

Keurusselän ympäristöterveyden valvontaeläinlääkärit osallistuvat tarvittaessa Ruokaviraston tekemiin otantaan perustuviin eläinsuojelutarkastuksiin.

4.5.1 Epäilyyn perustuva eläinten hyvinvoinnin tarkastus

Epäiltäessä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinten hyvinvointilain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai lopetusasetuksen vastaisella tavalla, valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tarkastus. Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä tiloihin, joita tarkastuksen tekeminen edellyttää, ja ottaa maksutta valvontaa varten tarvittavia näytteitä sekä tallentaa ääntä ja kuvaa. Hänellä on oikeus tarkastaa eläin, eläimen pitopaikka ja muut eläintenpitoon liittyvät tilat, eläintä varten tarkoitettu ravinto, juotava, varusteet ja välineet sekä eläintenpitoon liittyvät tiedot ja asiakirjat sekä muut valvonnan kannalta merkitykselliset seikat. (EhL 78 §)

Epäilyyn perustuvan eläinten hyvinvoinnin tarkastuksen tekee useimmiten valvontaeläinlääkäri. Vaikeimpien eläinsuojelutehtävien osalta kunnan virkaeläinlääkäri voi pyytää tarkastuksen ja päätöksen tekemistä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa tai pyytää tehtävän siirtämistä kunnan virkaeläinlääkäriltä Ruokavirastolle. Kunnan virkaeläinlääkäri voi pyytää tapauksen hoitamiseen apua Ruokavirastolta esimerkiksi tilanteessa, jossa tarkastuskohteessa on useita eläimiä, joiden osalta on tarve ryhtyä eläinten hyvinvointilain 97 §:n mukaisiin välittömiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kunnan virkaeläinlääkäri voi pyytää tapauksen siirtoa Ruokavirastolle esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämisuhalla.

Valtaosa epäilyyn perustuvista eläinsuojelutarkastuksista pohjautuu eläinsuojeluilmoitukseen. Ilmoituksia saadaan puhelimitse, lähes poikkeuksetta ainakin toinen valvontaeläinlääkäreistä on tavattavissa puhelimitse virka-aikana. Lisäksi ilmoituksia eläinten epäasiallisesta pidosta otetaan vastaan jatkuvassa seurannassa olevaan valvontaeläinlääkärien yhteiseen sähköpostiin. Kaikki käsittelykynnyksen ylittävät tapaukset kirjataan valvontaeläinlääkärien valvontalistalle ja saatetaan virallisesti vireille Dynasty-järjestelmään, jonne asian käsittelyssä syntyvät asiakirjat tallennetaan ja jossa ne allekirjoitetaan. Kaikki tehdyt eläinsuojelutarkastuskertomukset ja -päätökset liitetään Dynasty-järjestelmään. Eläinsuojelutarkastuspöytäkirjat ja -päätökset toimitetaan sähköisesti aluehallintovirastoon. Jos puutteita tarkastuksilla on havaittu lainsäädännön noudattamisessa, kopio edellä mainituista asiakirjoista lähetetään tiedoksi myös poliisille. Mikäli eläinsuojelurikkomuksesta on aiheutunut eläimen hyvinvoinnille erityistä haittaa, tai rikkomus on aiheutunut eläimen omistajan piittaamattomuudesta,

tekee tarkastuksesta vastannut valvontaeläinlääkäri asiasta erikseen tutkintapyyntöön tai rikosilmoituksen poliisille.

Keurusselän ympäristöterveyden alueella lemmikkieläinten hyvinvointilain 97 § mukainen tilapäinen hoito järjestetään niin, että kukin kunta tekee sopimuksen löytöeläinten hoitopaikasta, ja kyseisen kunnan löytöeläimet toimitetaan kunnan hankkimaan löytöeläinten hoitopaikkaan. Suurelaimille tilapäinen hoito hankitaan yhteistyössä lomitushallinnon tai hevosityhteistyötahon kanssa. Mikäli eläimen vointi tai muut olosuhteet vaativat välitöntä lopettamisesta, tekee valvonnasta vastaava virkaeläinlääkäri toimenpiteen tai hankkii eläimen lopettamisen muuten.

Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella valvontaeläinlääkärit tekevät valvontatyönä parityönä tai vaihtoehtoisesti valvontaeläinlääkärin mukana on praktikkoeläinlääkäri tai ympäristöterveystarkastaja. Myös poliisia käytetään valvontatyössä mukana.

4.5.2 Luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta

Luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa valvotaan vuosittain. Ilmoituksenvaraiset kohteet on perustettu EPR-sovelluksella, joko toimijan itsensä (sähköinen asiointi) tai aluehallintoviraston toimesta (lomakeilmoitukset). Kunnallisen viranomaisen tiedon ja rekisterissä olevan tiedon yhtenäistämistä edelleen jatketaan. Tarkastukset näihin kohteisiin suoritetaan ensimmäisen tarkastuksen jälkeen tehdyn kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella.

4.5.3 Eläinkuljetukset

Ruokavirasto ja teurastamoiden tarkastuseläinlääkärit tekevät vuosittain valvonta-asetuksen edellyttämiä eläinkuljetustarkastuksia. Näitä tarkastuksia tehdään sekä eläinten lastaus- ja purkupaikoilla että kuljetuksen aikana. Tavoitteeksi on asetettu tarkastaa vuosittain vähintään niin monta eläinkuljetusta, joka vastaa 15 %:a eläinkuljettajalupien määrästä. Valvontaeläinlääkärit tekevät reittisuunnitelmiin liittyviä hyväksymisiä ja eläinten kuljetuskuntoisuuden varmistuksia. Tulokset kirjataan TRACES NT-järjestelmässä. Tarvittaessa tehdään Ruokaviraston pyynnöstä tarkastuksia.

4.5.4 Teurastamot

Keurusselän ympäristöterveyden eläinlääkäreillä on ollut sopimus lihan tarkastuksesta Ruokaviraston kanssa koskien kahta teurastamoa.

Jos teurastamon tarkastuseläinlääkäri epäilee eläinten elävänä tai lihan tarkastuksen perusteella pitopaikassa olevan eläinsuojeluongelmia, Ruokavirasto ohjaa tapaukset edelleen pitopaikan alueella toimivalle valvontaeläinlääkärille. Tarvittaessa pitopaikkaan tehdään tarkastus ja ryhdytään tarvittaviin toimiin.

4.6 Eläimistä saatavat sivutuotteet

Sivutuotelain (517/2015) mukaan Ruokavirasto laatii vuosittain valtakunnallisen valvontasuunnitelman sivutuotevalvonnan järjestämiseksi

Keurusselän alueella valvontaa tehdään Ruokaviraston ohjeistuksesta tai muun valvonnan pohjalta.

4.6.1 Sivutuotelaitosten valvonta

Keurusselän alueella valvontaeläinlääkäri hyväksyy toimialueellaan sivutuoteasetuksen mukaiset poltto- ja rinnakkaispolttolaitokset, sekä johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitus hävittää polttamalla tai hyväksytylle kaatopaikalle toimittamalla, ja väliasteenlaitokset, joissa varastoidaan tai esim. suolataan, jäädytetään tai lajitellaan käsittelemättömiä sivutuotteita.

Hyväksyntä- ja rekisteröintipäätökset ilmoitetaan välittömästi Ruokavirastoon. Valvontaeläinlääkäri valvoo hyväksymiään ja rekisteröimiään laitoksia ja toimijoita. Kunnaneläinlääkäri valvoo myös Ruokaviraston hyväksymiä ja rekisteröimiä laitoksia.

Valvontaeläinlääkäri valvoo muista EU-maista Suomeen saapuneiden sivutuoteerien osalta erien vaatimusten mukaisuutta. Tarkastettuaan erän merkitsee eläinlääkäri tarkastuksen tuloksen TRACES-järjestelmään kyseisen erän kaupallisen asiakirjan (DOCOM) vastaanottokuittausosioon (follow up-osio). Ennen valvontaa on varmistettava, että erä on saapunut laitokselle.

Valvontaan liittyvät tarkastuskertomukset mahdollisimman nopeasti tarkastuksen jälkeen tiedoksi Ruokavirastoon. Mikäli tarkastuksella todettua puutetta ei saada poistettua kehotuksilla ja joudutaan käyttämään sivutuotelain mukaisia hallinnollisia pakkokeinoja, pakkokeinopäätökset toimitetaan Ruokavirastoon.

4.6.2 Sivutuotteita käyttävien ja hävittävien toimijoiden valvonta

Aloitettaessa haaskaruokintatoiminta (käsittelemättömien sivutuotteiden käyttö luonnonvaraisten eläinten ruokinnassa), on toiminnasta tehtävä ilmoitus haaskaruokintapaikkarekisteriin. Ilmoitus on tehtävä ennen haaskaruokinnan aloittamista viemällä haaskaruokintapaikan tiedot haaskaruokintapaikkarekisteriin Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin (EPR) sähköisen asiainnoin sovelluksen kautta (Sivutuotelaki 33 a §). Sähköisen asiainnoin kautta voi myös päivittää aiemmin ilmoitettuja tietoja. Rekisteröinti-ilmoitus on mahdollista toimittaa myös valvontaeläinlääkärille, joka vie tiedot haaskaruokintapaikkarekisteriin.

Valvontaeläinlääkäri tekee tarkastukset haaskatoimintaan Ruokaviraston laatiman valvontasuunnitelman mukaisesti. Tehdyistä tarkastuksista laaditut tarkastuskertomukset ja mahdolliset pakkokeinopäätökset toimitetaan Ruokavirastoon mahdollisimman nopeasti.

Sivutuotteiden hautaaminen

Keurusselän ympäristöterveyden valvontaeläinlääkäri valvoo toimialueellaan tapahtuvaa raatojen keräilyä ja hävittämistä hautaamalla. Valvonta tehdään muun tilalla tapahtuvan valvonnan yhteydessä tai epäiltäessä väärinkäytöksiä. Keräilyalueella tehdään lisäksi kohdennettuja tarkastuksia tiloille, joilla Ruokaviraston

toimittamien nautarekisteristä ja lammas- ja vuohirekisteristä ajettujen hävitystaparaporttien perusteella raatoja hävitetään säädösten vastaisesti. Sikojen osalta poistoilmoitukset voi kunnaneläinlääkäri itse tarkistaa sikarekisteristä. Toimijan on pidettävä kirjaa sivutuotteiden hautaamisista.

4.7 Ehdollisuuden valvonta

Ehdollisuuden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja tiettyjen EU:n osittain rahoittamien tukien täysimääräisen maksamisen edellytyksenä.

Valvontaeläinlääkärit huomioivat ehdollisuuden ja tarkastusten havaintojen vaikutusta valvonnassaan. Tarkastuksiin liittyvät asiakirjat tehdään riittävän tarkasti, jotta laajennuksia ehdollisuuden valvontoihin voidaan tehdä. Ruokavirastolle toimitetaan nopeasti riittävät tiedot niistä perustarkastuksista, joissa havaitaan mahdollisia ehdollisuuden vaatimusten laiminlyöntejä.

5 Seuranta, arviointi ja raportointi

Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Resurssien riittävyden arvioimiseksi Keurusselän alueella pidetään tilastoa järjestettyjen eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Tilastosta ilmene vuositasolla ainakin sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairaskäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät päivystysaikana. Tilasto tallennetaan vuosittain VYHA järjestelmään.

Pieneläinpäivystyksen käyntimäärät käydään läpi neljä kertaa vuodessa. Vuosittain saadaan kuntakohtaiset käyntimäärät Jyväskylän kaupungilta koskien pieneläinpäivystystä.

Muu raportointi

Elintarvikeketjun valvonnan tulokset raportoidaan vuosittain VASU-raportoinnilla.

Keurusselän alueen eläinten hyvinvoinnin valvonnasta syntyneet tarkastuskertomukset ja pöytäkirjat, pakolliseen zoonoosivalvontaan ja vapaaehtoiseen terveysvalvontaan liittyvät tarkastuskertomukset, eläinten hyvinvoinnin valvonnan työt, joista kunta laskuttaa valtiota sekä muut viranomaisten pyytämät vuosiyhteenvedot ym. toimitetaan sähköisesti Ruokavirastoon.

Tietojärjestelmät

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvät tiedot tallennetaan sähköisiin tietokantoihin. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa tukemaan on rakennettu useita toisiinsa liittyviä tietojärjestelmiä. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tietojärjestelmien kehittämisen myötä pyrkimyksenä on parantaa valvonnan tiedonhallintaa, mahdollistaa entistä paremmin valvonnan tehokas kohdentaminen, riskiperusteisuus ja seuranta sekä lisätä sähköistä asiointia. Ruokavirasto pitää myös eläinlääkärirekisteriä. Lisäksi tuomioistuinten määräämät eläintenpitokiellot

merkitään Oikeusrekisterikeskuksen pitämään eläintenpitokieltorekisteriin, jota eläinten hyvinvoinnin valvontaviranomaiset voivat selata Ruokaviraston järjestelmän kautta. Tuonnissa ja sisämarkkinakaupassa käytetään TRACES-järjestelmää.

Keurusselän ympäristöterveyden valvontaeläinlääkärit kirjaavat kaikki virkatehtävänsä Dynasty-järjestelmään, jossa on arkistokelpoinen sähköinen tiedonhallinta sähköisine allekirjoituksineen. Asiakirjojen kopiot toimitetaan sähköisesti viipymättä asiakirjan valmistuttua Ruokaviraston sähköisen lomakkeen avulla Ruokavirastoon tiedoksi sekä postitse postitusmerkinnällä asianosaisille.

Keurusselän ympäristöterveyden tekemässä valvonnassa **ELTE-järjestelmää** käytetään eläinten tunnistamiseen ja rekisteröimiseen liittyvissä sekä eläintautivalvonnan tehtävissä eläinten siirtokieltojen osalta. ELTE- järjestelmässä luodaan rajoitusvyöhykkeet kartalle sekä haetaan vyöhykkeillä sijaitsevat eläinten pitopaikat, joilla on taudille herkkiä eläinlajeja. Raporttien ja listojen luominen tietyn alueen eläintenpitopaikoista esimerkiksi kunnan resurssitarpeen kartoitusta varten tai ennalta ehkäisevien toimien suunnittelua tai varautumista varten on mahdollista ELTE-järjestelmässä.

TRACES (Trade Control and Expert System) on komission ylläpitämä, internetissä toimiva järjestelmä mm. elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden jäljitettävyyden ja valvonnan varmistamiseksi EU:n jäsenvaltioiden välisissä siirroissa (sisämarkkinakauppa), tuonnissa EU:n ulkopuolisista maista sekä viennissä EU:n ulkopuolisiin maihin. Järjestelmässä laaditaan sisämarkkinakaupassa vaadittavat terveystodistukset ja sivutuotteiden kaupalliset asiakirjat sekä rajatarkastusasemalla suoritettavan valvonnan terveyttä koskeva tuloasiakirja (CHED) sähköisesti. Lisäksi järjestelmässä laaditaan viennissä tarvittavat terveystodistukset niissä tapauksissa, joissa EU ja vientimaa ovat sopineet järjestelmän käytöstä. TRACES-järjestelmän avulla voidaan seurata ja jäljittää lähetyksiä ja eri osapuolet saavat tietoa lähetyserää koskevista tarkastuksista ja niiden tuloksista. Lisäksi se sisältää kartaston, jonka avulla voi tehdä eläville eläimille vaadittavan reittisuunnitelman sekä voimassa olevan EU-lainsäädännön valvonnan koskien elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden sisämarkkinakauppaa ja tuontia kolmansista maista.

Keurusselän ympäristöterveyden alueella virallisten terveystodistusten myöntäminen on keskittynyt uuden järjestelmän myötä valvontaeläinlääkäreille johtuen uuden järjestelmän käytön vaatimasta perehtymisestä järjestelmään. Osalla praktikkoeläinlääkäreistä on sovellukseen myös tunnukset. Tarvittaessa myös muut kaupungineläinlääkärit osallistuvat terveystodistuksiin liittyvien terveystarkastusten tekemiseen, mikäli se on aikataulujen ja etäisyyksien osalta järkevää ja tarkoituksen mukaista.

Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteri (EPR) on Ruokaviraston omistama eläintenpidon ja pitopaikkojen rekisteröintiin tarkoitettu tietojärjestelmä. Toimijoiden sähköinen asiointipalvelu, jolla mahdollistetaan pitopaikkojen, eläintenpitotoiminnan

ja haaskaruokintapaikkojen rekisteröinti sekä eläinten hyvinvointilain mukaisen ilmoituksenvaraisen toiminnan sähköinen asiointi.

Eläintunnistustietojärjestelmä on nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten tunnistamiseen ja rekisteröintiin sekä tapahtumien, eläinmäärien ja siirtojen ilmoitusten tekemiseen, seurantaan ja tunnistimien tilaukseen tarkoitettu järjestelmä. Eläintunnistustietojärjestelmän tietoja hyödynnetään ja on joidenkin tietojen osalta selattavissa seuraavissa sovelluksissa kuten tukisovellus, ELTE, Vipu-palvelu, Eläinvalvontasovellus (toimii osana tukisovellusta), Nettikatras, Minun maatilani, Sikava ja Naseva.

Eläintunnistustietojärjestelmän avulla voidaan tehdä nautojen, lampaiden ja vuohien tunnistintilausten lisäksi myös muita yksilöllisiä tunnustilauksia (esim. hevos-, kameli- ja hirvieläinten yksilölliset tunnistuskoodit) sekä rekisterikyselyitä (teurastamot ja viranomaiset). Eläintietojärjestelmä on Keurusselän ympäristöterveyden käytössä, kun on kyse nautojen, lampaiden, sikojen ja vuohien valvonnasta. Tarkastuskohteen tiedot pyritään tarkastamaan rekisteristä aina myös eläinsuojeluvalvonnassa ja mahdollisiin puutteisiin rekisteri-ilmoituksissa puututaan.

Eläintietojärjestelmän tiedot ovat äärimmäisen tärkeitä elintarviketurvallisuuden varmistamisessa, eläinten jäljittämisen eläintautien torjunnassa sekä lisäksi niitä hyödynnetään maatalouden tukien maksujen perusteena.

Eläintietojärjestelmään ilmoitetaan nauta- lammas- ja vuohieläinten tiedot, kuten EU-tunnus, syntymäaika, sijaintitieto, rotu, sukupuoli, emätieto, omistajatiedot sekä tapahtumailmoitukset. Sikaeläinten osalta ilmoitetaan siirrot, ostot myynnit sekä eläinmääräilmoitukset. Näiden lisäksi teurastamot ja välittäjät tekevät teurastus- ja välitysilmoitukset. Hävityslaitokset tekevät hävitysilmoituksia keräämistään kuolleista eläimistä, joten jokaisen elintarvikeketjun ulkopuolellekin jääneen yksilöeläimen jäljitettävyyden varmistetaan.

Koirarekisteri (Lemmikkieläinrekisteri) on Ruokaviraston järjestelmä, johon tallennetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 68/2022 säädetyt tiedot koirasta ja koiran haltijasta. Koirien haltijat ilmoittavat koirarekisteriin lainsäädännön edellyttämät tiedot. Lisäksi rekisteriin ilmoitetaan tiedot haltijanvaihdoksista ja koirien kuolemasta, katoamisesta tai maasta muutosta. Koirarekisteriä käytetään koirien hyvinvoinnin ja maahantuonnin valvontaan. Valvontaeläinlääkärit tarkastavat eläinten hyvinvoinnin ja maahantuonnin valvonnan yhteydessä valvonnan kohteena olevan koiran rekisteristä. Rekisteröintivelvoitteen laiminlyönteihin puututaan epäkohtia havaittaessa. Eläinten hyvinvointilain mukaan eläinlääkäriin tulee ilmoittaa koirien ja kissojen jalostuskäyttöä rajoittavista vioista ja sairauksista eläinrekisterin kautta. Tätä ilmoitusvelvollisuutta aletaan soveltamaan, kun koirien jalostamisesta annettava asetus on säädetty. Lisäksi koirarekisteriä käyttävät rajatuin oikeuksin löytöeläintoimijat.

Valvonnan viranomaisestrinet eli Pikantti on vain viranomaisille suunnattu, suljettu verkkopalvelu Ruokaviraston toimialan viranomaisten väliseen viestintään. Pikantissa jaetaan mm. ohjeita ja tulkintoja ja siellä on myös virtuaalisia työryhmätiloja viranomaisten yhteistyötä varten. Työtiloja voidaan luoda myös muille kuin viranomaisille, esimerkkinä Kapula, jossa voidaan jakaa tietoa kaikille eläinlääkäreille. Pikantissa on eläintautien torjuntaa koskeva toimintaohjekansio ja eläintautiepidemioiden hallintaa varten oma työtila. Julkinen Ruokaviraston internetsivusto palvelee erityisesti kuluttajia, toiminnanharjoittajia ja yrittäjiä, kun valvojille suunnattu materiaali on Pikantissa.

Pikantti on Keurusselän ympäristöterveyden valvontatyötä tekevien eläinlääkäreiden päivittäisessä käytössä. Myös osa praktikkoeläinlääkäreistä käyttää Pikanttia.

Naseva eli nautatilojen terveydenhuollon seurantarjestelmä on Eläinten terveys ry:n (ETT) omistama ja ylläpitämä selainpohjainen sovellus, jota käyttävät nautatilat, eläinlääkärit sekä muut toiminnan yhteistyötahot, kuten meijerit, teurastamot ja neuvonta. Nasevaan tallennetaan terveydenhuollon sopimustilojen toimenpiteet.

Keurusselän ympäristöterveyden praktikkoeläinlääkärit käyttävät Nasevaa tilalle tehtyjen säännöllisten terveydenhuoltokäyntien ja terveydenhuoltosuunnitelmien kirjaamiseen ja Naseva toimii eläinlääkärille tilaa koskevien tietojen lähteenä.

Sikava eli sikaloiden terveystuokitusrekisteri on selainpohjainen sovellus, jota käyttävät sikatilat, eläinlääkärit sekä muut toiminnan yhteistyötahot, kuten teurastamot ja neuvonta. Sovelluksen omistaa ja sitä ylläpitää ETT. Sikava yhdistää teurastamoiden sikaloita koskevat terveystuokitusjärjestelmät yhdeksi keskitetyksi rekisteriksi.

Keurusselän ympäristöterveyden praktikkoeläinlääkärit käyttävät Sikavaa tilalle tehtyjen säännöllisten terveydenhuoltokäyntien ja terveydenhuoltosuunnitelmien kirjaamiseen ja Sikava toimii eläinlääkärille tilaa koskevien tietojen lähteenä.

Eläinlääkäriohjelmistot toimivat praktikkokunnaneläinlääkärien potilaskortiston, laskutuksen ja lääkekirjanpidon alustoina. Keurusselän ympäristöterveyden vakituisten praktikkoeläinlääkärien käytössä on selainpohjainen yhteiskäyttöinen Kliniq-ohjelmisto. Lyhytaikaisissa sijaisuuksissa olevat eläinlääkärit käyttävät kunnan ohjelmistoa, jolloin potilaskortisto on myös sijaisten osalta kunnan hallinnassa.

Kliniq on yhteensopiva Ruokaviraston järjestelmän kanssa, mitä tulee mikrobilääkkeiden käytön ja luovutuksen ilmoittamiseen. Mikrobilääkkeiden eläinlajikohtaisen käyttötiedon kerääminen ja raportointi perustuvat EU:n eläinlääkeasetuksen (EU) 2019/6 57 artiklaan sekä eläinten lääkitsemisestä annetun lain muutokseen 16/2022. Kerättävistä tiedoista on säädetty tarkemmin komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/578 sekä maa- ja metsätalousministeriön antamassa asetuksessa mikrobilääkkeiden käyttöä koskevien tietojen toimittamisesta (104/2022).

Liitteet

Liite 1 Eläinlääkintähuollon painopisteet

Vuoden 2026 painopisteiden toimenpiteet kunnassa

Eläinlääkintähuollon painopiste

Varmistetaan uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimusten toteutuminen eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä. Kunta eli järjestäjä vastaa järjestämisvastuun mukaisten eläinlääkäripalvelujen sekä täydentävien eläinlääkäripalveluiden järjestämiseksi tehdystä päätöksestä toimielimessään. Järjestäjänä vastataan eläinlääkäripalveluiden saatavuudesta, päivystyksen toteutumisesta sekä toimintaedellytyksistä, toimipisteiden ilmoitusvelvollisuudesta sekä vastuusta potilasasiakirjojen säilyttämisessä eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston yhteistoiminta-alueella eläinlääkäripalveluja on saatavilla suurelaimille läpi vuorokauden. Pieneläimille päivystys järjestetään ostopalveluna klo 16–08 arkisin ja viikonloppuisin. Yhteistoiminta-alueella on jokaisessa kunnassa eläinlääkärin vastaanottotila. Kahdessa kunnassa on kahdelle eläinlääkärille varustetut vastaanottotilat, kun taas muissa kunnissa on yhden eläinlääkärin vastaanottotilat. Eläinlääkärien vastaanottotiloissa on perusvarustelu. Yhteistoiminta-alueella on käytössä yhteiskäyttöinen eläinlääkäriohjelma.

Järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista peritään kotieläimen omistajalta tai haltijalta maksu silloin, kun kotieläintä hoidetaan eläinlääkärin vastaanotolla (klinikkamaksu). Lisäksi päivystyksen yhteydenottopalvelusta peritään maksu, jonka toiminnasta vastaa Jyväskylän kaupunki. Tuotot ohjautuvat keskitetystä puhelinpalvelusta Jyväskylän kaupungille.

Täydentävien palveluiden osalta järjestäjän toimesta kerätään markkinaperusteinen maksu asiakkaalta maksutaksan mukaisesti.

Liite 2 Resurssitarpeen kartoitus

1. Eläinmäärät Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston alueella (Keuruu, Jämsä, Kuhmoinen, Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat)

a. Tuotantoeläimet	Tilojen määrä, päivitetty 2025
Nautatilat	103
Sikatilat	7
Lammas- ja vuohitilat	6
Hevostilat	56
Siipikarjatilat	5
Vesiviljelylaitokset	3
Turkistarhat	1
Tarhatun riistan tilat	5
Mehiläistarhat	42
Muut tuotantoeläinyksiköt	0
b. Lemmikit	Lkm
Arvio lemmikkien määrästä	6250

2. Eläinlääkäripalvelut

a. Terveystenhuoltosopimusten määrä ja terveydenhuoltokäynnit

	Tilojen määrät 2024	Suunnitellut terveydenhuolto käynnit 2026
Nauta		
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus, tilanne 31.12.2024	93	
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnan eläinlääkärin kanssa	35	57
Terveystenhuoltosopimusten osuus (% kaikista nautojen pitopaikoista)	37,6 %	
Sika		
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus, tilanne 31.12.2024	6	
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnan eläinlääkärin kanssa	3	13
Terveystenhuoltosopimusten osuus (% kaikista sikojen pitopaikoista)	50 %	
Siipikarja		
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus	1	
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnan eläinlääkärin kanssa	0	
Terveystenhuoltosopimusten osuus (% kaikista siipikarjan pitopaikoista)	0 %	
Muut terveydenhuoltosopimukset		
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus	Ei tietoa	

Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnan eläinlääkärin kanssa	1	1
Yhteensä		71 käyntiä
Terveydenhuoltotyön resurssitarve 0,35 htv		

- b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta (sairaskäynneissä päivystysaikana ei huomioida Jyväskylän ympäristöterveyden tekemiä suurel päivystyskäyntejä, 80 kpl, Keurusselän alueelle)

Sairaskäynnit tiloilla v. 2024 (muu kuin terveydenhuolto)	Lukumäärät
Sairaskäynnit virka-aikana	1047
Sairaskäynnit päivystysaikana	221
Sairaskäynnit pieneläinvastaanotoilla	
Sairaskäynnit virka-aikana	1604
Sairaskäynnit päivystysaikana	268, joista ostopalveluna 258

Kunnan eläinlääkäripalvelujen resurssitarve 6,4 htv

3. Eläinten terveyden valvonta

a. Pakollinen zoonoosivalvonta ja vapaaehtoinen terveystarkastus	Lkm	Valvontasuunnitelman mukainen tarkastusmäärä 2026
Salmonellavalvontaan kuuluvat pitopaikat		
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvat pitopaikat	12	8
Uudistuseläimiä tuottavat sikojen pitopaikat	-	-
Sikojen pitopaikat, jossa on sperman keräysaseman toimintaan liittyvä karanteenitila	-	-
Pitopaikat, jotka toimittavat nautoja keinosiemennysasemille	-	-
Nautojen pitopaikat, jossa on sperman keräysaseman toimintaan liittyvä karanteenitila.	-	-
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat	-	-
Vapaaehtoiseen terveystarkastukseen kuuluvat pitopaikat		
Maedi-visna / CAE	3	1
Lohikalojen bakteeriperäinen munuaistauti (BKD)	2	2
b. Muu eläinten terveyden valvonta		
Turkistarhojen lukumäärä (MMM 14/2024)	1	-
Ulkona pidettävien sikojen pitopaikkojen määrä (MMM 404/2021)	2	-

Hyväksytyjen vesiviljelytopaikkojen määrä	3	2
---	---	---

Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve 0,1 htv

4. Sivutuotevalvonta

	Lkm	Valvontasuunnitelman mukainen tarkastusmäärä 2026
Sivutuotealan laitokset ja toimijat; hyväksyntä, rekisteröinti ja valvonta	2	0
Raatojen ja kotiteurastuksen sivutuotteiden hävityksen valvonta, mukaan lukien kalankasvatuslaitosten sivutuotevalvonta, Ruokaviraston pyynnöstä epäilyttäviä rekisterimerkintöjä havaitessa sekä eläinsuojeluvalvonnan yhteydessä	130	
Haaskatoiminnan valvonta	10	2
Turkiseläinten lajinsisäisen käytön valvonta	-	-
Sisämarkkinakaupan, tuonnin ja viennin valvonta	2	2

Sivutuotevalvonnan resurssitarve 0,1 htv.

5. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

	Lkm	Valvontasuunnitelman mukainen tarkastusmäärä 2026
a. Ilmoituksenvaraiset kohteet		
Kennelit	25	-
Hevostallit	56	10
Riistanhoidolliset tarhat	14	-
Lihan, munien ja siitoseläinten tuotantotarhat	7	-
Eläinkaupat	0	-
Eläinhoitolat	2	1
b. Epäilyyn perustuvat eläinten hyvinvointitarkastukset		
Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista		200
c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta		10

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve 1,3 htv

6. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

	Valvontasuunnitelman mukainen tarkastusmäärä 2026
Eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamisen valvonta, eläinsuojeluvalvonnan yhteydessä	80

Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan resurssitarve 0,1 htv

7. Henkilöresurssit (päivitetty 2025)

Resurssitarve	Htv
Eläinlääkäripalvelut	6,4
Eläinten terveyden valvonta	0,1
Sivutuotevalvonta	0,1
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	1,3
Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta	0,1
Elintarvikevalvonta	0,1
Muut tehtävät	0,1
Käytössä oleva resurssi	Lkm
Eläinlääkärit	8
Päivystykseen osallistuvat	6
Valvontaeläinlääkärit	1,5 + 1 täyttämättä oleva virka
Eläintenhoitaja/avustaja	0
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0

Ostopalvelut eläinlääkintähuollossa (sanallinen kuvaus):

Virka-ajan ulkopuolella pieneläinpäivystys ostetaan ostopalveluna.

Liite 3 Maksut 1.1.2026 alkaen

Maksujen lisäksi eläinlääkäri perii kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaiset palkkiot sekä tarvike- ja lääkekustannukset.

Klinikkamaksut järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista (sisältävät alv 25,5 %)

Rokotukset, eutanasiat, kontrollikäynnit, lääkityssarjojen jatkolääkitykset, kynnenleikkaukset, terveystarkastukset ja vastaavat	5 euroa
Vähäiset toimenpiteet (mukaan lukien kissojen kastroitot)	10 euroa
Vaativat toimenpiteet (esimerkiksi koiran kastroitio, kissojen sterilisaatiot, hammaskiven poisto)	15 euroa

Laitemaksut vastaanotoilla (sis. alv 25,5 %)

Pieneläinten ultraäänitutkimus kaupungin omistamalla pieneläinultraäänilaitteella	15 euroa
---	----------

Täydentävistä palveluista perittävät maksut (sis. alv 25,5 %)

Markkinaperusteinen tuntihinta on 52 €.

Maksu veloitetaan asiakkaalta käytetyn ajan mukaan 15 min tarkkuudella, jolloin minimiveloitus on 13 € (sis. alv 25,5 %). Joillekin perustoimenpiteille arvioidaan keskimääräinen aika, jonka ne yleensä vievät. Hinnat ilmoitetaan vastaanotoille asetettavissa asiakashinnastoissa ja veloitetaan asiakkaalta, riippumatta toimenpiteen todellisesta kestosta.

Keskitetyn päivystyksen puhelinpalvelun maksut:

Pieneläinpäivystyksen puhelinpalvelun maksun kerää palvelun tuottaja. Puhelunmaksimihinta on 6,10 €/min.

Suureläinpäivystyksen puhelinpalvelun maksun maksimihinta on 2,06 €/min, jonka Jyväskylän kaupungin ympäristöterveys kerää ja käyttää suureläinpäivystyksen hallinnollisten kulujen kattamiseksi.